ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ
២០០៧

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

អារម្ភកថា

រយៈពេល១០ឆ្នាំបានកន្លងទៅ បន្ទាប់ពីមានវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនៅអាស៊ីនាឆ្នាំ ១៩៩៧ ខណៈដែលវិបត្តិនេះបានប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ី ប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលរងផលប៉ះពាល់តិចតួច ដោយសារតែកត្តាសំខាន់ៗចំនួនបី ។ កត្តាទីមួយ ប្រព័ន្ធធនាគារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលនោះស្ថិតនៅ ក្នុងដំណាក់កាលចាប់ផ្តើម និងទន់ខ្សោយ ក៏រិតអន្តរការិយកម្មធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកំរិតទាប និងមិនទាន់ស៊ីជម្រៅ ពុំទាន់មានទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ដូច្នេះក៏ពុំទាន់មានលំហូរចេញដ៏ឆាប់រហ័សនៃមូលធនដែលបានយកមកវិនិយោគរយៈពេលខ្លីលើមូលបត្រ ។ កត្តាទីពីរ កម្ពុជាមានសេដ្ឋកិច្ចដុល្លារូបនីយកម្មខ្ពស់ ប្រតិបត្តិការអន្តរការិយកម្មធនាគារស្ទើរតែ ១០០% បានប្រព្រឹត្តទៅជាប្រាក់រូបិយប័ណ្ណ ដែលជារបាំងពុំឱ្យមានហានិភ័យនៃការប្តូរប្រាក់ ជាហេតុនាំឱ្យវិនិយោគិនពុំមានការព្រួយបារម្ភ ពីការធ្លាក់ចុះតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្មរបស់គេដោយសារតែហានិភ័យនៃអត្រាប្តូរប្រាក់នោះ ។ កត្តាទី៣ ភាពលើសលុបនៃលំហូរមូលធនតាមរយៈការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស ជាការគាំទ្របន្ថែមក្នុងស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច ។

បន្ទាប់ពីច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើនៅចុងឆ្នាំ ១៩៩៩ កំណែទំរង់ប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូលត្រូវបានចាប់ផ្តើមអនុវត្តចាប់ពីឆ្នាំ ២០០០ មក ដោយផ្តោតទៅលើការពង្រឹងមូលដ្ឋានដើមទុនអប្បបរមាពី ៥ លានដុល្លារអាមេរិក ទៅ ១៣ លានដុល្លារអាមេរិក ការសំគាល់អត្តសញ្ញាណច្បាស់លាស់នៃភាគទុនិក ការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានឱ្យគោរពតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្ននានាដែលបានដាក់ចេញ ។ ក្នុងន័យនេះបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្នថ្មីៗត្រូវបានដាក់ចេញ និងកែលំអជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីឱ្យទាន់សភាពការនៃការវិវឌ្ឍនដ៏លឿននៃប្រព័ន្ធធនាគារ ចាប់ពីពេលចាប់ផ្តើមធ្វើកំណែទំរង់ រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ តាមរយៈការខិតខំប្រឹងប្រែងដ៏ស្វិតស្វាញរបស់អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ និងកិច្ចសហការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវរាល់ច្បាប់ ប្រកាស សេចក្តីណែនាំនានាមក ប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន បានឈានដល់ដំណាក់កាលរឹងមាំ មានលទ្ធភាពពង្រីកបណ្តាញសេវា ហើយនិងការបង្កើតផលិតផលថ្មី ដូចជាម៉ាស៊ីនអេធីអឹម (ATM) ប័ណ្ណឥណពន្ធ ប័ណ្ណឥណទាន សេវាប្រតិបត្តិការធនាគារតាមអ៊ីនធឺណែត (Internet Banking) និងតាមទូរស័ព្ទចល័ត (Mobile Banking) ជាដើម ។

នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ប្រាក់បញ្ញើ និងឥណទានមានប្រហែល ១០ពាន់ ពាន់លានរៀល (ស្មើនឹង ២,៥ពាន់ លានដុល្លារអាមេរិក) និង ៦,២ពាន់ ពាន់លានរៀល (ស្មើនឹង ១,៥ពាន់ លានដុល្លារអាមេរិក) ដែលជាកំណត់ត្រានៃកំណើន ៧៤,៥% និង ៧៧% រៀងគ្នា បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ។ កំណើនយ៉ាងខ្លាំងនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីភាពប្រសើរជាងមុននៃជំនឿទុកចិត្តនៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ និងតួនាទីជាអន្តរការីយកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ ស្របពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចជាតិមានការកើនឡើង ការផ្តល់ឥណទានខាងសំណង់មានការកើនឡើងច្រើនជាងឆ្នាំមុនលើសពីរដង ។ កំណើនឥណទានយ៉ាងខ្លាំង និងការធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរនូវគោលនយោបាយប្រុងប្រយ័ត្នបានធ្វើឱ្យអនុបាតឥណទានមិនដំណើរការមានការថយចុះពី ៩,៨% មក ៣,៤% ។ វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានសន្ទុះកើនឡើងជាមួយនឹងកំណើនឥណទាន ៧៣% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ហើយ ជាមួយនឹងកំណើន៣២,៥%នៃចំនួនអ្នកខ្ចីពី ៤៧១.០២៦ នាក់ ទៅ ៦២៤.០៨៩ នាក់ ។ នៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សហការជាមួយនឹងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (IFC) សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា (CMA) និងធនាគារអេ អ៊ិន ហ្សេត រ៉ូយ៉ាល់ បានរៀបចំសន្និសីទមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុស្តីពី ***ជំហានថ្មីឆ្ពោះទៅមុខ: ការលុបបំបាត់ចោលរបាំងរវាងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង វិស័យធនាគារផ្លូវការ*** ដែលមានការចូលរួមពីសំណាក់មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល មន្ត្រីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ម្ចាស់ជំនួយ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ ក្នុងប្រទេស និងអ្នកវិនិយោគអន្តរជាតិ ក្នុងគោលបំណងបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានមូលនិធិក្នុងតម្លៃទាបពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរបស់ប្រជាកសិករ ។ សន្និសីទនេះ ក៏មានបំណងជំរុញឱ្យវិនិយោគិនស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់ ពិសេសជាងនេះទៅទៀត ជំរុញដល់ធនាគារក្នុងស្រុកលើសក្តានុពលភាពនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ ក្រៅពីនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចេញប្រកាសថ្មីមួយ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួនដែលមានស្ថានភាពរឹងមាំ អាចទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន ។ ទោះបីជាមានការរីកចម្រើនយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏សក្តានុពលនៃហានិភ័យមានការកើនឡើងដែរ ។

ថ្មីៗនេះការកើនឡើងជាគំហុកនៃតម្លៃអចលនទ្រព្យ គឺជាបញ្ហាមួយដែលធ្វើឱ្យមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យមានការព្រួយបារម្ភជាពិសេសការតាមដានតម្លៃទ្រព្យសកម្ម ។ ការវិនិយោគលើដីធ្លី និងអចលនទ្រព្យ កើតឡើងក្នុងចំណោមអ្នកមាន និងអ្នកថ្នាក់មធ្យមនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅទីក្រុងសំខាន់ៗ ។ ទោះបីជាមានទស្សនៈថាការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសនៅប្រទេសកម្ពុជាបានការកើនឡើងពី ៤៨៣,២ លានដុល្លារអាមេរិក ដល់ ៨៦៧,៣ លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ ២០០៧ ហើយនេះជាកំណើនសមល្មមយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ការកើនឡើងយ៉ាងខ្ពស់នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យ គឺវាឆាប់រហ័សពេកក្នុងការធ្វើនិយ័តកម្ម ។ វិបត្តិនៃតម្លៃអចលនទ្រព្យនឹងអាចកើតឡើង ដូចដែលធ្លាប់កើតមានឡើងនៅបណ្តាប្រទេសជិតខាងយើងកាលពីដប់ឆ្នាំកន្លងទៅ ។ ហេតុដូចនេះការសង្កេតតាមដានត្រូវមានភាពប្រយ័ត្នជាពិសេសលើឥណទានដែលមានដាក់អចលនទ្រព្យជាវត្ថុធានា ។ តម្រូវការក្នុងការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងជិតដល់លើកម្ចីទៅឱ្យវិស័យនេះដែលដឹងច្បាស់ថា មានហានិភ័យ គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការការពារនូវការកើតមានវិបត្តិ ។ម្យ៉ាងទៀតការខិតខំប្រឹងប្រែងនេះគឺ ដើម្បីធានា

ថាធនាគារចាត់ថ្នាក់ឥណទានបានត្រឹមត្រូវតាមប្រភេទជំនួញ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាធនាគារមិនបានបង្កើតឡើងនូវភាពមិនស្មើគ្នានៃសំណុំហានិភ័យឥណទាន ។

ដើម្បីគ្រប់គ្រងសន្ទុះការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងនៃបរិដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងពេលធ្វើការងារ និងការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងស្រុក និង នៅបរទេស ។ បទបញ្ញត្តិត្រូវបានកែសម្រួលឡើងវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម ។ ការត្រួតពិនិត្យឱ្យបានជិតដល់ជាមួយនឹងវិធានការណ៍កែតម្រូវជាបន្ទាន់ និងតម្លាភាព គឺជាគន្លឹះមួយដែលនាំឱ្យប្រព័ន្ធធនាគារមានភាពរឹងមាំ និងមានសុវត្ថិភាព ។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថារបាយការណ៍នេះនឹងបម្រើប្រយោជន៍មិត្តអ្នកអានឱ្យស្វែងយល់ស៊ីជម្រៅ និងកាន់តែប្រសើរពីប្រព័ន្ធធនាគារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨

ជា ចាន់តូ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា i

មាតិកា iv

តារាងរូបភាព vi

តារាងអក្សរកាត់ vii

**១.	ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ** **១**

១.១-	រចនាសម្ព័ន្ធតារាងតុល្យការគ្រឹះស្ថានធនាគារ ២

១.២-	ឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើគ្រឹះស្ថានធនាគារ ៣

១.៣-	អនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ន ៥

១.៤-	រចនាសម្ព័ន្ធតារាងតុល្យការនិងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ៧

- ឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ៧
- អនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ន ៨

**២.	ការប្រឈមមុខមួយចំនួនរបស់វិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា** **១១**

២.១-	កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃទីផ្សារអចលនទ្រព្យនៅកម្ពុជា ១១

២.២-	ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន ១១

២.៣-	អភិបាលកិច្ច ១១

២.៤-	ការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យ ១២

២.៥-	ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយប្រើអេឡិចត្រូនិក ១២

២.៦-	ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ១២

២.៧-	កាធ្វើវិសោធនកម្មនិងចេញបទបញ្ជាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ ឆ្នាំ២០០៧ .... ១៣

**៣.	ស្ថានភាពការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម** **១៤**

៣.១-	ទិដ្ឋភាពទូទៅ ១៤

៣.២-	ច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ១៤

៣.៣-	អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (FIU) ១៤

៣.៤-	ការវាយតម្លៃអញ្ញមញ្ញ (Mutual Evaluation) ១៤

៣.៥-	ជំនួយបច្ចេកទេស: ១៥

៣.៦- ទិសដៅអាទិភាពៈ ១៥
ឧបសម្ព័ន្ធទី១: រចនាសម្ព័ន្ធនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ..១៦
ឧបសម្ព័ន្ធទី២: ទិន្នន័យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ ២០០៧............................១៧
ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: អត្រាការប្រាក់...១៨
ឧបសម្ព័ន្ធទី៤: ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ២០
ឧបសម្ព័ន្ធទី៥: គោលការណ៍គ្រឹះបាសែលទាំង២៥ .... ២៣
ឧបសម្ព័ន្ធទី៦: ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក... ៣៣

តារាងរូបភាព

រូបភាពទី ១: ចំនួនអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និងអ្នកខ្ចីប្រាក់......១
រូបភាពទី ២: ទ្រព្យសកម្មសរុប និងផលិតផលក្នុងស្រុកដុល......២
រូបភាពទី ៣: សមាសភាពទ្រព្យសកម្ម និង ទ្រព្យអកម្ម......៣
រូបភាពទី ៤: សមាសភាពប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនមិនមែនធនាគារ......៣
រូបភាពទី ៥: ឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកដុល......៤
រូបភាពទី ៦: កំណើនឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើ......៤
រូបភាពទី ៧: ឥណទានតាមវិស័យ......៥
រូបភាពទី ៨: ឥណទានមិនដំណើរការ......៥
រូបភាពទី ៩: អនុបាតប្រាក់ចំណេញរបស់ធនាគារ......៦
រូបភាពទី ១០: អនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ន......៦
រូបភាពទី ១១: ឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ......៧
រូបភាពទី ១២: អនុបាតសាធនភាព......៨
រូបភាពទី ១៣: អនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល......៨
រូបភាពទី ១៤: ឥណទានមិនដំណើរការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ......៨
រូបភាពទី ១៥: អនុបាតហានិភ័យធំ និងសម្ព័ន្ធញាតិរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ......៩

តារាងអក្សរកាត់

ADB	Asian Development Bank
AML/CFT	Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism
APG	Asia Pacific Group on Money Laundering
ATM	Automatic Teller Machines
AUSTRAC	Australian Transaction Reports and Analysis Center
CMA	Cambodian Microfinance Association
FATF	Financial Action Task Force
FDI	Foreign Direct Investment
FIU	Financial Intelligence Unit
GDP	Gross Domestic Product
IFC	International Financial Corporation
IMF	International Monetary Fund
KHR	Khmer Riel
ME	Mutual Evaluation
MFIs	Microfinance Institutions
NBC	National Bank of Cambodia
NGO	Non-Governmental Organization
NPO	Non-Profit Organization
NPL	Non-Performing Loan
PC	Partially Compliant
ROA	Return on Assets
ROE	Return on Equity
UNDP	United Nations Development Program
UNODC	United Nations Office of Drugs and Crime
USD	US Dollar

១. ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

បរិយាកាសនយោបាយនិងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចមានស្ថិរភាពនាបណ្តាឆ្នាំកន្លងមកនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញតាមរយៈកំណើនសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ការចំណាយរដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យឯកជន អត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព និងគោលនយោបាយសារពើពន្ធគាំទ្រ បាននាំឱ្យមានកំណើនកាលានុវត្តភាពវិនិយោគនិងតម្រូវការឥណទានជាបន្តបន្ទាប់ ។ បើធៀបឆ្នាំ ២០០៦ ការប្រព្រឹត្តិទៅនៃប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមានលក្ខណៈល្អប្រសើរឡើង ដោយរក្សាបាននូវស្ថិរភាព និងសុវត្ថិភាពតាមរយៈកំណើនទ្រព្យសកម្ម កំណើនប្រាក់បញ្ញើ និងឥណទានមិនដំណើរការមានកំរិតទាប ។ ទ្រព្យសកម្មនិងប្រាក់បញ្ញើសរុបដែលកាន់កាប់ដោយធនាគារ មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សំគាល់ដោយធាតុនីមួយៗមានកំណើនប្រមាណ ៧៤% ។

កំណើននៃចំនួនធនាគារ និងចំនួននៃសាខានៅតាមខេត្តក្រុង និងទំនើបកម្មផលិតផលនិងសេវាកម្មធនាគារ ដូចជាម៉ាស៊ីនបើកប្រាក់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ (ATMs[1]), Internet Banking, Credit Cards, Debit Cards, ការផ្ទេរប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (Wire Transfer) និងសេវាកម្មទំនើបផ្សេងៗទៀត បានធ្វើឱ្យសាធារណជនមានភាពងាយស្រួល និងទទួលស្គាល់ពីសារប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់សេវាធនាគារ ។ ការទាក់ទាញជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណជននេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញតាមរយៈការកើនឡើងនៃចំនួនអតិថិជនចំនួន ៥៩,៦% ពី ២៨៥.៦៣៩ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ៤៥៦.០២៦ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ចំណែកឯប្រាក់បញ្ញើបានកើនឡើងចំនួន ៧៤% គឺកើនឡើងពី ៥.៦៨៧ ពាន់លានរៀល (១.៤០១,៧ លានដុល្លារអាមេរិក) ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ៩.៩២២ ពាន់លានរៀល (២.៤៨០ លានដុល្លារអាមេរិក) ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ ការកើនឡើង យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃប្រាក់បញ្ញើ គឺអាស្រ័យដោយមានជំនឿទុកចិត្តពីប្រជាជនខ្មែររស់នៅបរទេសដែលបានបង្វិលទុនចូលក្នុងស្រុក ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការកើនឡើងនេះក៏អាស្រ័យដោយការរីកចំរើននៃវិស័យអចលនទ្រព្យ ។ ប្រាក់ដែលធ្លាប់តែរក្សាទុកនៅតាមផ្ទះត្រូវបានអ្នកវិនិយោគលើការសាងសង់យកមកដាក់ចូលក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារតាមរយៈការលក់ដូរផ្ទះសំបែង និងអចលនទ្រព្យ ។

រូបភាពទី១: ចំនួនអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និងអ្នកខ្ចីប្រាក់

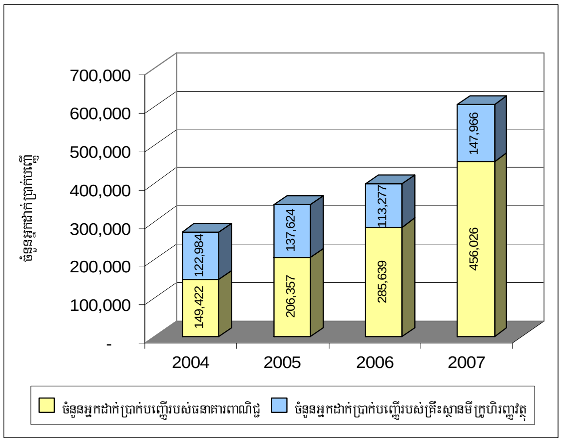

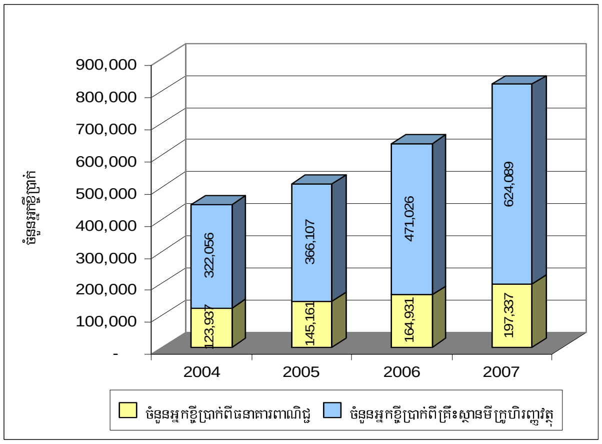

[1] *មុនឆ្នាំ ២០០៦ ចំនួន ATM មានចំនួនត្រឹមតែ ៦៩ ប៉ុណ្ណោះ ។ គិតមកដល់ចុងឆ្នាំ២០០៧ ATM សរុបមានចំនួន ១៧៧ គ្រឿង ។*

ការពង្រីកទំហំសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់វិស័យធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុបានបង្ហាញឱ្យឃើញតាមរយៈកំណើននៃចំនួនបុគ្គលិកសរុបក្នុងវិស័យធនាគារ ។ តាមតារាងទី២ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២ បុគ្គលិកសរុបរបស់វិស័យធនាគារបានកើនឡើងពី ៣.៨៦៦ នាក់ ឆ្នាំ ២០០៥ ដល់ ៤.៦២៤ នាក់ ឆ្នាំ ២០០៦ និងដល់ ៦.៨៦៩ នាក់ ឆ្នាំ ២០០៧ ។

១.១. រចនាសម្ព័ន្ធតារាងតុល្យការធនាគារ

ការវិភាគលើរចនាសម្ព័ន្ធតារាងតុល្យការ គឺដើម្បីកំណត់ពីប្រភេទនិងការរីកដុះដាលឡើងនៃសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ធនាគារ ក៏ដូចជាដើម្បីពិចារណាលើឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលទាំងនេះ ចំពោះទំរង់ហានិភ័យនៃប្រព័ន្ធធនាគារ ។ ទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជានាចុងឆ្នាំ ២០០៧ មានចំនួន ១៣.៤៤៥ ពាន់លានរៀល បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ មានចំនួន ៧.៧១៦ ពាន់លានរៀល ពោលគឺកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងចំនួន ៧៤% ។ សាច់ប្រាក់ដែលបានមកពីប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនមិនមែនធនាគារជាមូលហេតុចំបងមួយនៃកំណើនទាំងនេះ ។ កំណើនដ៏លឿននេះបានធ្វើឱ្យអនុបាតទ្រព្យសកម្មសរុបធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកដុល (GDP) កើនដល់ ៤១% ពោលគឺខ្ពស់ជាងឆ្នាំមុនចំនួន ១៥% ។

រូបភាពទី — ២ : ទ្រព្យសកម្មសរុប និងផលិតផលក្នុងស្រុកដុល

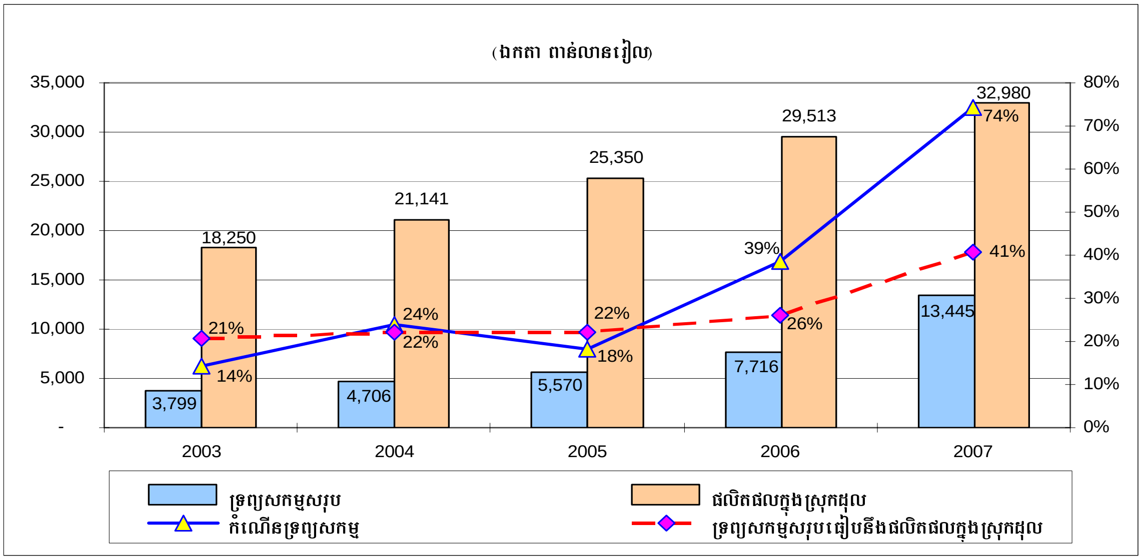

ប្រសិនបើទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់ធនាគារត្រូវបានប្រើជាលក្ខខណ្ឌដើម្បីកំណត់ពីទំហំរបស់ធនាគារ នោះមានធនាគារធំៗចំនួនបួន ដែលកាន់កាប់ទ្រព្យសកម្មសរុបចំនួន ៦៤% នៃទ្រព្យសកម្មសុទ្ធសរុបរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារនាចុងឆ្នាំ ២០០៧ នេះ ។ បើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំ ២០០៦ ធនាគារធំៗទាំងបួនកាន់កាប់ទ្រព្យសកម្មសរុបចំនួន ៥៥% ។ សូចនាករទាំងនេះបង្ហាញអំពីការប្រមូលផ្តុំ និង វិសមភាគភាព នៃប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ។

រូបភាពទី ៣: សមាសភាពទ្រព្យសកម្ម និង ទ្រព្យអកម្ម

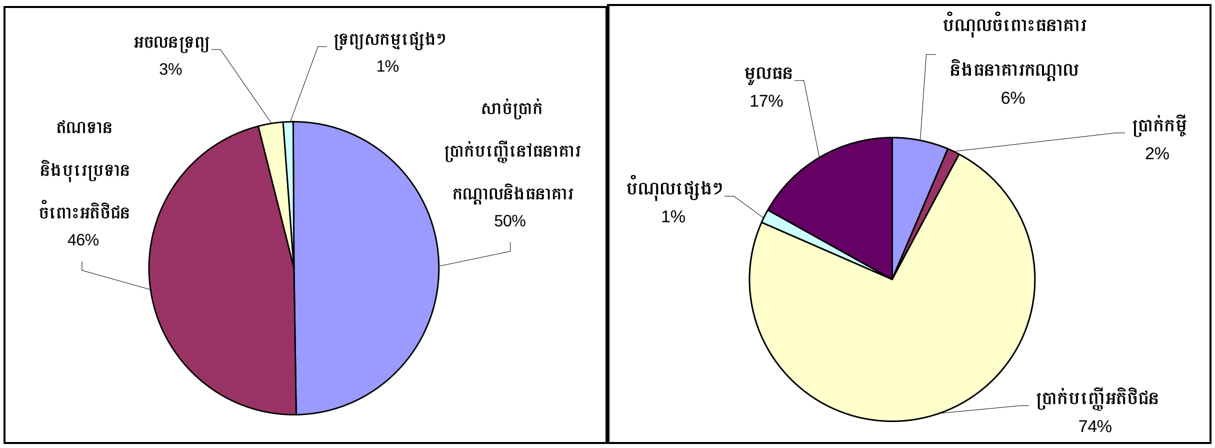

គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ ២០០៧ នេះ ប្រាក់បញ្ញើអតិថិជនមិនមែនធនាគារធៀបនឹងទ្រព្យអកម្មមានការថយចុះបន្តិច ពី ៧៤,៥% មក ៧៤% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ។ ការថយចុះនេះបណ្តាលមកពីសមាសធាតុនៃមូលធនមានការកើនឡើងតាមរយៈការបង្កើនដើមទុន និងវត្តមានរបស់ធនាគារថ្មីៗ ។

រូបភាពទី ៤ :
សមាសភាពប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនមិនមែនធនាគារ

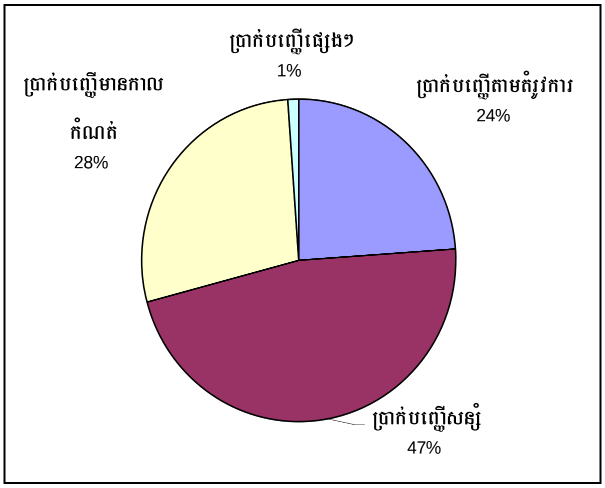

ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃប្រាក់បញ្ញើសរុប ជាប្រាក់បញ្ញើសន្សំចំនួន ៤៧% រីឯប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់ ប្រាក់បញ្ញើតាមតម្រូវការ និងប្រាក់បញ្ញើផ្សេងៗមានចំនួន ២៨% ២៤% និង ១% រៀងគ្នា ។ លើសពីនេះទៅទៀតបើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំ ២០០៦ ប្រាក់បញ្ញើនេះបានកើនឡើងរហូតដល់ទៅ ៧៤% ក្នុងនោះប្រាក់បញ្ញើសន្សំកើនខ្ពស់ជាងគេគឺ ១០១% បន្ទាប់មកប្រាក់បញ្ញើតាមតម្រូវការ ៦៤% ប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់ ៥២% និងប្រាក់បញ្ញើផ្សេងៗ ២៨% ។

១.២. ឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ

គិតមកដល់ឆ្នាំ២០០៧ អតិថិជនដែលបានទទួលឥណទានពីធនាគារមានចំនួន ១៩៧.៣៣៧ នាក់ គឺកើនឡើងចំនួន ១៩,៦% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានចំនួន ១៦៤.៩៣១ នាក់ ។ បើពិនិត្យលើភាគរយនៃឥណទានធៀបនឹង GDP បានកើនឡើងដល់ ១៨,៣% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ខណៈដែលឆ្នាំ២០០៦ មាន ១២,២% និងឆ្នាំ២០០៤ មានត្រឹមតែ ចំនួន ៨,៥% ប៉ុណ្ណោះ ។ ចំណែកឯប្រាក់បញ្ញើធៀបនឹង GDP បានកើនឡើងពី ១៧,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ២៦,៨% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ។

រូបភាពទី ៥: ឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើធៀបនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកដុល

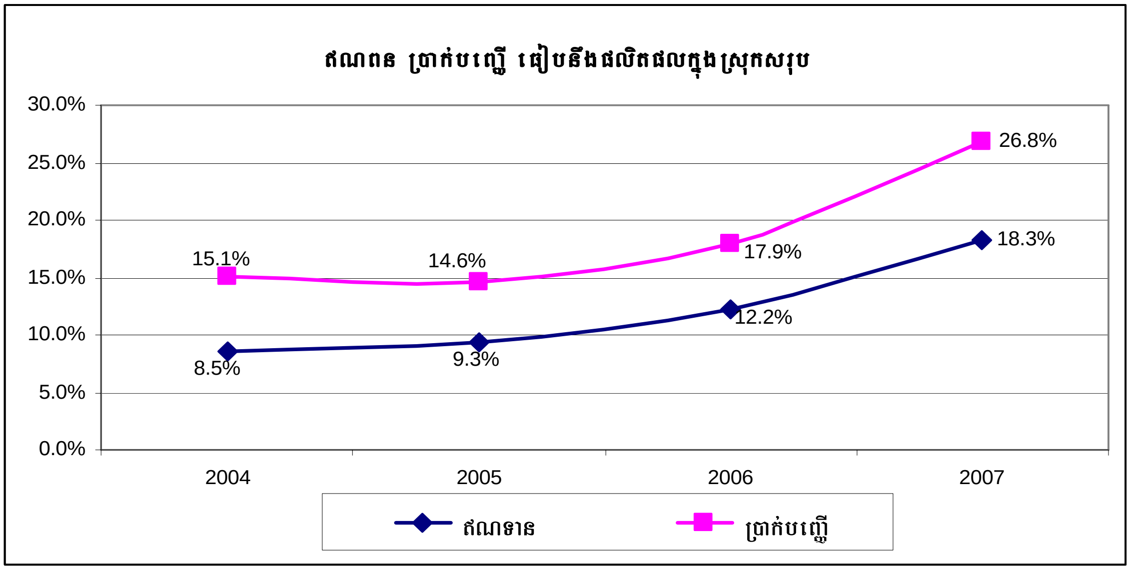

គិតមកដល់ឆ្នាំ ២០០៧ គ្រឹះស្ថានធនាគារ បានផ្តល់ឥណទានសរុបចំនួន ៦.៣៣៦ ពាន់លានរៀល (១.៥៨២ លានដុល្លារអាមេរិក) កើនឡើងប្រមាណ ៧៧% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានចំនួន ៣.៥៧៩ ពាន់លានរៀល (៨៨២ លានដុល្លារអាមេរិក) ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយការផ្តល់ឥណទាននេះមានតែ ៦៤% នៃប្រាក់បញ្ញើប៉ុណ្ណោះ ។

ឥណទាននេះ បានផ្តល់ទៅលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ រួមមាន : វិស័យសេវាកម្មបានកើនឡើងចំនួន ៥៧% ការលក់ដុំ និងរាយបានកើនឡើង ៧៥% អចលនទ្រព្យ និងការប្រើប្រាស់សាធារណៈបានកើនឡើង ៦៥% និងវិស័យឧស្សាហកម្មបានកើនឡើង ៥២% ការសាងសង់បានកើនឡើង ១៣៨% ។ ការកើនឡើងនេះ គឺស្របទៅនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលកើនប្រមាណ ៩,៦% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ។ ឥណទានទៅវិស័យសេវាកម្ម និងលក់ដុំ និងរាយ នៅតែមានកំរិតខ្ពស់ជាងវិស័យដទៃទៀតនៃចំណែកទីផ្សារ ។

រូបភាពទី ៦: កំណើនឥណទាន និង ប្រាក់បញ្ញើ

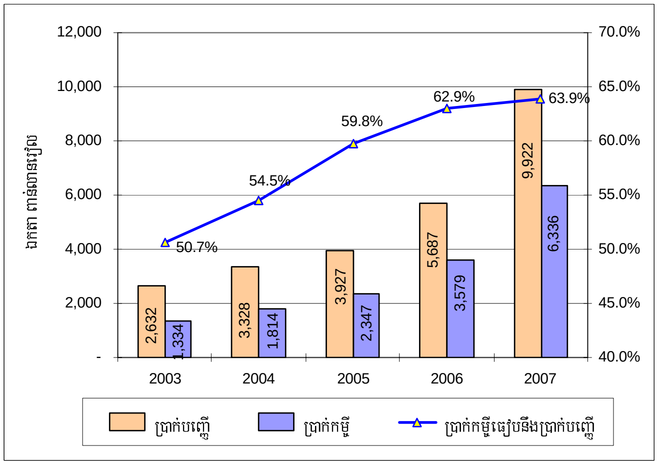

ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃឥណទាននេះមិនធ្លាប់មានពីមុនមកនោះទេ ។ ទន្ទឹមនឹងគ្នានេះដែរឥណទានមិនដំណើរការរបស់វិស័យធនាគារក៏មានកំរិតទាបបំផុតដែលមិនធ្លាប់មានគឺ ៣,៤% ។ ហេតុការណ៍ទាំងពីរខាងលើនេះ បានធ្វើឱ្យធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងលើការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានមិនដំណើរការនៅតាមបណ្តាធនាគារ ជាពិសេសលើតម្លាភាពនៃដំណើរការអនុម័តឥណទាន ។ ដោយសារតែមានការលំបាកក្នុងការទទួលបាននូវរបាយការណ៍

រូបភាពទី ៧: ឥណទានតាមវិស័យ

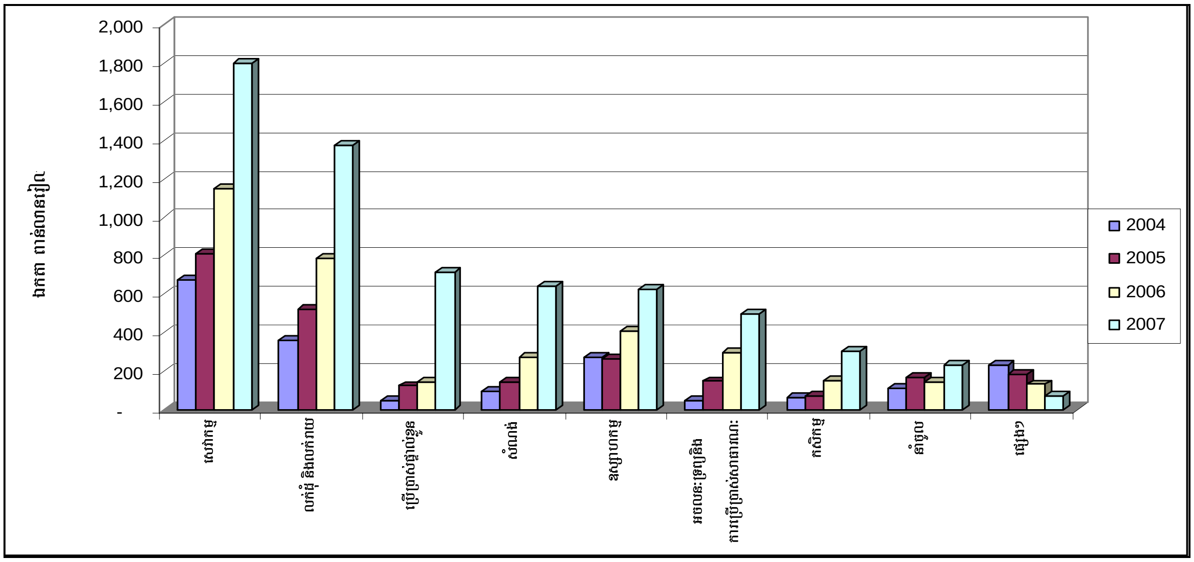

ហិរញ្ញវត្ថុពីអ្នកខ្ចី ជាពិសេសរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន ធនាគារមួយចំនួននៅតែបន្ត ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ សំពៀតឥណទានដោយផ្អែកលើរូបមន្ត ហួសកាលកំណត់សង និងមិនបានគិតពីស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្ចីទេ ។ ដូច្នេះហើយ ជាទូទៅការ សំរេចអនុម័តឥណទាន គឺធ្វើឡើងដោយផ្តោតទៅលើ បទពិសោធន៍ ដែលបានជួបប្រទះពីមុនជាមួយនឹងអតិថិជននីមួយៗតាមជាក់ស្តែង ។ ចំណុចដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយទៀត គឺអនុបាតនៃសំវិធានធនទូទៅធៀប នឹងឥណទានសរុបមានការធ្លាក់ចុះពី ០,៨% នៅឆ្នាំ២០០៦ មកនៅត្រឹម ០,៧% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ បច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងរៀបចំសេចក្តីព្រាងប្រកាសពាក់ព័ន្ធនឹងការកំណត់អត្រាសំវិធានធនទូទៅ ឱ្យធនាគារអនុវត្ត ឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវត្តន៍និងការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែង ។

រូបភាពទី ៨: ឥណទានមិនដំណើរការ

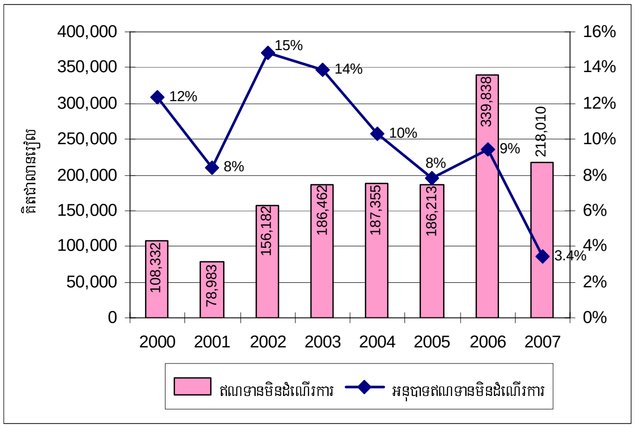

១.៣. អនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ន

ពិនិត្យជារួម អនុបាតលទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូល បានបង្ហាញឱ្យឃើញកំណើននៃប្រាក់ចំណេញជាបន្តបន្ទាប់ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ។ អនុបាតសំខាន់សំរាប់វាស់វែងលទ្ធភាពរកចំណេញរបស់ធនាគារមានដូចជាប្រាក់ចំណេញធៀបនឹងទ្រព្យសកម្មសរុប (ROA) និងប្រាក់ចំណេញធៀបនឹងមូលនិធិភាគទុនិក (ROE) ។ រយៈពេលពីរឆ្នាំកន្លងមកនេះ យើងបានពិនិត្យឃើញថា អនុបាតប្រាក់ចំណេញធៀបនឹងមូលនិធិភាគទុនិកបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងពី ៧,៩% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ដល់ ១៦,៣% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ។

លទ្ធផលនៃប្រាក់ចំណេញនេះគឺអាស្រ័យដោយមានចំណូលមិនមែនការប្រាក់បានកើនឡើងចំនួន ៧១% និងចំណូលការប្រាក់បានកើនឡើងចំនួន ៧៩% ។ លើសពីនេះការប្រមូលបានមកវិញនូវបំណុលនៃឥណទានមិនដំណើរការ មានចំនួនគួរឱ្យកត់សំគាល់ គឺស្មើនឹង ៣០% នៃប្រាក់ចំណេញប្រចាំឆ្នាំ ។

រូបភាពទី ៩: អនុបាតប្រាក់ចំណេញរបស់ធនាគារ

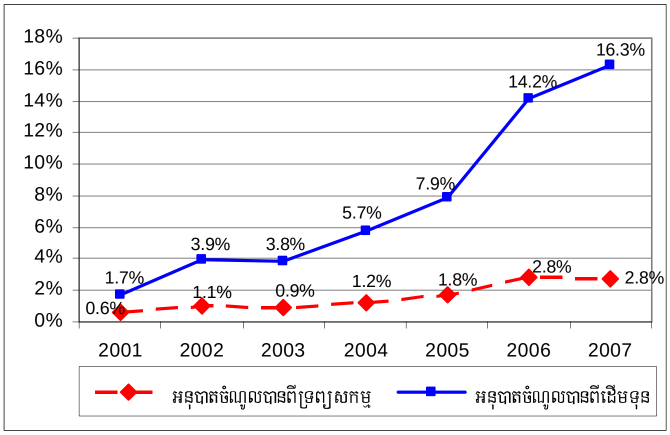

ភាពរីកចម្រើននៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុគឺជាព័ត៌មានដ៏ល្អសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ និងវិនិយោគិន ប៉ុន្តែសេវាទាំងនោះ គឺត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយហានិភ័យ ដែលគ្រឹះស្ថានទាំងនោះត្រូវការពារយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពអតិថិជន និងស្ថាប័នរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងន័យនេះ នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការជួយទប់ស្កាត់ស្ថាប័នទាំងនោះមិនឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការណាដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យនិង តាមដានការអនុវត្តច្បាប់ បទបញ្ញត្តិ និងបទបញ្ជានានា ដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត ។

អនុបាតសាធនភាពមានចំនួន ២៣,៥៧% លើសពីការកំណត់ ១៥% ប៉ុន្តែមានកំរិតទាបជាងឆ្នាំមុន ដោយសារកំណើនឥណទានមានកំរិតខ្ពស់ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះឥណទានមានហានិភ័យធំបានថយចុះពីចំណុចខ្ពស់បំផុត ៩០,៤% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ មកត្រឹម ៩,១៣% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ អាស្រ័យដោយការកែប្រែវិធីសាស្ត្រនៃការគណនា និងការត្រួតពិនិត្យដ៏តឹងរឹងលើឥណទាន បែបនេះ ។

ការត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តតាមបទបញ្ញត្តិប្រុងប្រយ័ត្ននានា គឺសំដៅរក្សាស្ថិរភាព សុវត្ថិភាព និង ចីរភាពនៃប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូល ។ បទបញ្ញត្តិប្រុងប្រយ័ត្នសំខាន់ៗទាំងនោះ រួមមាន ៖ ឥណទានមិនដំណើរការ ឥណទានចំពោះសម្ព័ន្ធញាតិ ឥណទានមានហានិភ័យធំ ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុនជាដើម ។

រូបភាពទី ១០: អនុបាតប្រុងប្រយ័ត្ន

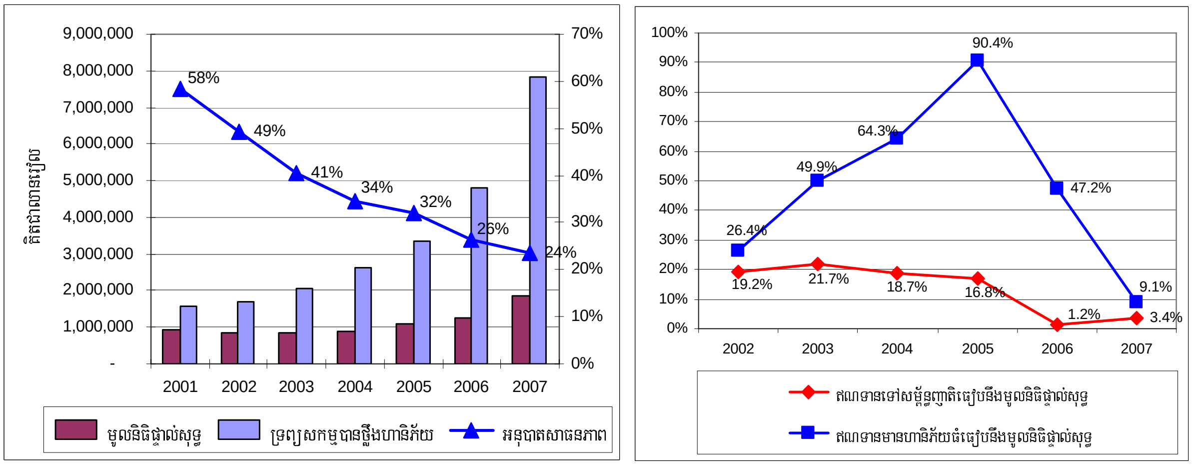

១.៤. រចនាសម្ព័ន្ធតារាងតុល្យការនិងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានរៀបចំសន្និសីទជាតិ និងសន្និសីទតំបន់ ចំនួន ២ លើក ។ លើកទី១នៅខេត្តកំពង់ចាម និងលើកទី២នៅទីក្រុងភ្នំពេញ ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារអេអុិនហ្សេត្សូយ៉ាល់ ។ សន្និសីទទាំងនេះ ជាវេទិកាសាធារណៈ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយឱ្យសាធារណជនបានយល់ដឹងកាន់តែច្រើនឡើង អំពីសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេសអំពីបែបបទចូលមកកាន់សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និង ការប្រើប្រាស់ប្រាក់ដែលបានខ្ចី ។ ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីឱ្យគ្រឹះស្ថានអាចមានលទ្ធភាពរកប្រភពទុនក្នុងស្រុក ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចេញប្រកាសស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន និងបានរៀបចំឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្លង់គណនីសំរាប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអនុវត្ត ។

គិតមកដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០០៧ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទដែលបានចុះបញ្ជី បានផ្តល់ឥណទានសរុបចំនួនប្រមាណ ៦៤១ ពាន់លានរៀល គឺមានការកើនឡើងចំនួន ៧១% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានឥណទានត្រឹមតែ ៣៧៤ ពាន់លានរៀល ។ អតិថិជនដែលទទួលបានឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានចំនួន ៦២៨.០៨៩ នាក់ កើនឡើង ៣២% ប្រៀបធៀបឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានអតិថិជនចំនួនតែ ៤៧១.០២៦ នាក់ ។ ប្រាក់បញ្ញើសរុបមានចំនួនប្រមាណ ២៤ ពាន់លានរៀល កើនឡើង ១០៣% ប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ និងមានអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើមានចំនួនប្រមាណ ១៤៧.៩៦៦ នាក់ កើនឡើង ៣០% ប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ។

រូបភាពទី ១១: ឥណទាន
និងប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

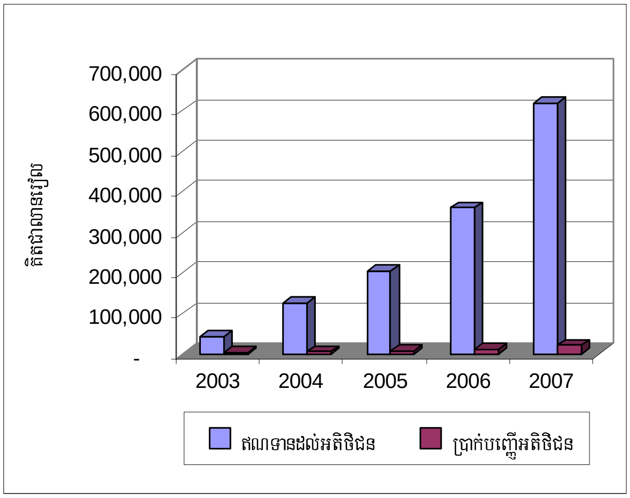

ប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួនមានការរីកចំរើនគួរឱ្យកត់សំគាល់ ដែលបានរួមចំណែកក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅជនបទដើម្បីបង្កើនចំណូលក្នុងគ្រួសារ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ការរីកចំរើននេះ គឺមានមួយផ្នែកដែលអាស្រ័យដោយវិនិយោគទុនបន្ថែមពីបរទេស ។

អតិថិជនភាគច្រើនរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាប្រជាកសិករប្រកបរបរកសិកម្ម ដែលមានប្រមាណ ៦០% នៃអ្នកខ្ចីសរុប និងក្រៅពីនោះជាអាជីវករតូចតាចនៅតាមជនបទ ។ អតិថិជនក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញផងដែរថា ការប្រើប្រាស់សេវាកម្មឥណទាន និងការប្រមូលប្រាក់សន្សំរបស់គ្រឹះស្ថានបានជួយសំរាលបន្ទុក និងជួយអភិវឌ្ឍជីវភាពរបស់ពួកគាត់បានធូរស្រាលមួយកម្រិត និងធ្វើឱ្យពួកគាត់កាន់តែយល់ច្បាស់ពីផលប្រយោជន៍នៃការចូលរួមទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

យោងតាមប្រកាស របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរក្សាអនុបាតសាធនភាពយ៉ាងតិចបំផុត ១៥% ។ ការថយចុះនៃអនុបាតសាធនភាពបណ្តាលមកពីការកើនឡើងនៃឥណទាន ។ ទោះជាយ៉ាងណាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅតែត្រូវការទុនបន្ថែមទៀត ដើម្បីពង្រីកប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន និងបំពេញតំរូវការអតិថិជន ។

រូបភាពទី ១២: អនុបាតសាធនភាព

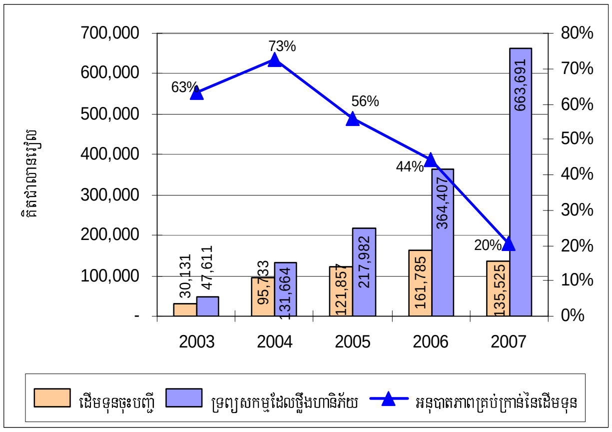

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ២០០៥ ២០០៦ និង ២០០៧ អនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលមានចំនួន ១៣.៨១០% ៣.៦៣០% ៤.០៥០% និង ២.៦១៣% ។ យោងលើតួលេខនេះបង្ហាញថា វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលខ្ពស់ដោយសារទ្រព្យសកម្មភាគច្រើន របស់គ្រឹះស្ថានជាទ្រព្យសកម្មរយៈកាលខ្លី ហើយម្យ៉ាងទៀតដោយសារវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានប្រាក់បញ្ញើតិច ។

រូបភាពទី ១៣: អនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល

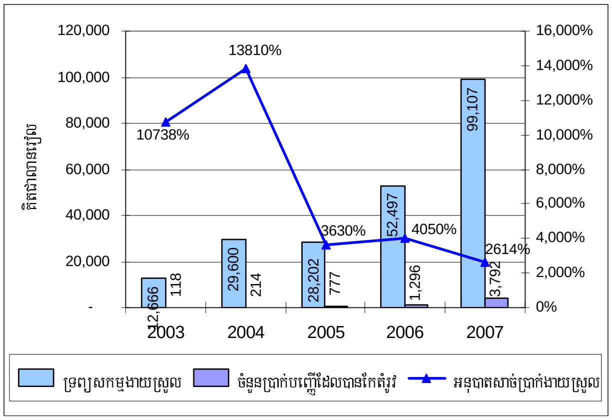

ឥណទានសរុបដែលបានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ គឺកើនឡើង ៧៣% ខណៈដែលអនុបាតឥណទានមិនដំណើរការថយចុះមក ០,២% ។ អនុបាតបំណុលហួសកាលកំណត់សង គឺជាផលធៀបរវាងបំណុលហួសកាលកំណត់សង ចាប់ពី ៣០ ថ្ងៃ និង ឥណទានសរុប ។

រូបភាពទី ១៤: និន្នាការនៃឥណទានមិនដំណើរការ

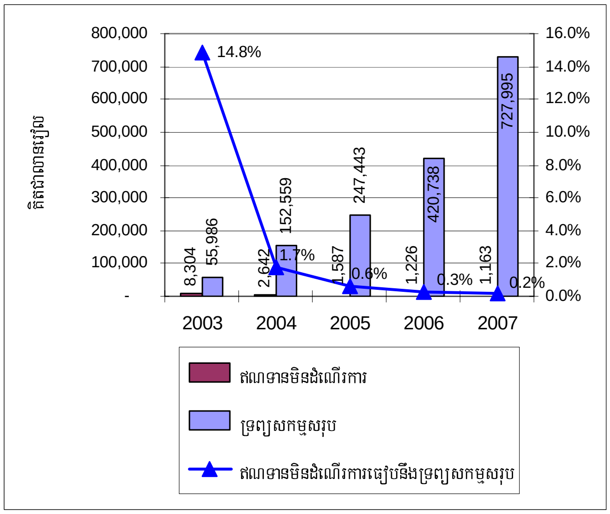

ឥណទានមានហានិភ័យធំត្រូវបានកំណត់ន័យថា ជាឥណទានដល់អត្ថគាហកតែម្នាក់ដែលមានកំរិតលើសពី ១០% នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានឥណទានហានិភ័យធំៗនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ដែលហានិភ័យធំៗនោះស្មើនឹង ១.៣% នៃមូនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ ។

រូបភាពទី ១៥: អនុបាតហានិភ័យធំ និងសម្ព័ន្ធញាតិ

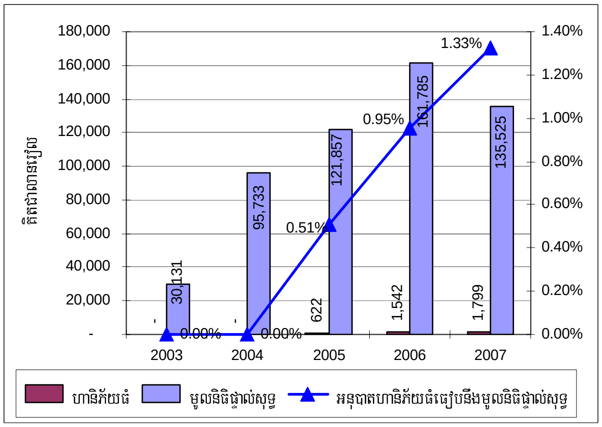

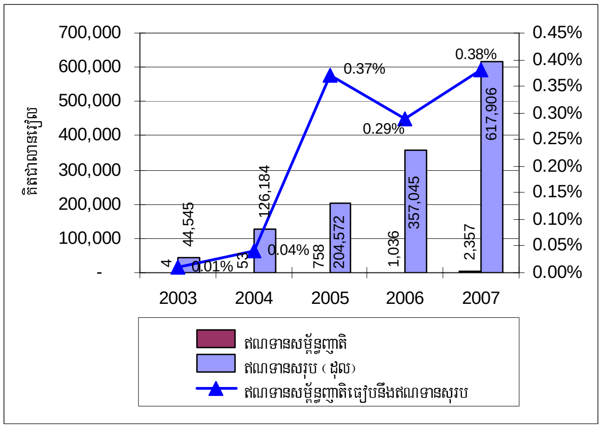

អនុបាតឥណទានចំពោះសម្ព័ន្ធញាតិធៀបនឹងឥណទានសរុប និងឥណទានចំពោះសម្ព័ន្ធញាតិធៀបនឹង មូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធមានចំនួនតិចជាង ១.៧% ។

ទោះបីជាយើងទទួលបានលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈដូចបានជម្រាបជូនខាងលើក៏ដោយ ប៉ុន្តែយើងនៅមានបញ្ហាសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀតត្រូវដោះស្រាយ និងកែលំអឱ្យបានប្រសើរឡើង ដូចជា :

ក. ឥណទាននៅមានកំរិតទាប

ឥណទានបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចទោះជាឥណទានបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ក៏ដោយ កំណើននេះមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់សំរាប់បំពេញសេចក្តីត្រូវការនៃសេដ្ឋកិច្ចនៅជនបទនៅឡើយ ។ ដូច្នេះយើងនឹងជំរុញក៏ដូចជាលើកទឹកចិត្តដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ផ្តល់សេវាឥណទានបន្ថែមទៀត ។ កង្វះខាតនៃប្រភពទុនជាពិសេសប្រភពទុនជារូបិយវត្ថុជាបញ្ហាមួយដែលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកំពុងតែប្រឈមមុខ ។ ក្រៅពីចំណាយប្រតិបត្តិការខ្ពស់ ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់ក៏ជាឧបសគ្គមួយដែលនាំឱ្យអត្រាការប្រាក់មានកំរិតខ្ពស់ និងកំណើនឥណទានទាប ។ ជាលទ្ធផល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សហការជាមួយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ UNDP និង ធនាគារ អេ អ៊ិន ហ្សេត រ៉ូយ៉ាល់ បានរៀបចំសន្និសីទមួយស្តីពី *ជំហានថ្មីឆ្ពោះទៅមុខ : បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែប្រសើរឡើង* នាខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលមានការចូលរួមពីវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារពាណិជ្ជ និង ឯកទេសក្នុងស្រុក អ្នកវិនិយោគអន្តរជាតិ និង ស្ថាប័នរដ្ឋពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ក្នុងគោលបំណងជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹង បន្ថែមពីសំណាក់វិស័យធនាគារក្នុងស្រុកនូវវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា និងសក្តានុពលរបស់វិស័យនេះ ។ ជាក់ស្តែង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាទូទៅទទួលបានមូលនិធិតាមរយៈប្រភពទុន ឬប្រាក់កម្ចី ជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ហើយផ្តល់ឥណទានជាប្រាក់រៀល ដែលធ្វើឱ្យគ្រឹះស្ថានប្រឈមនឹងបញ្ហាស្ថានភាពចំហសុទ្ធនៃរូបិយប័ណ្ណ និងអាចទទួលរងនូវវិបត្តិហានិភ័យប្តូរប្រាក់បើសិន

អត្រាប្តូរប្រាក់មានការប្រែប្រួលខ្លាំង ។ ហេតុនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យគ្រឹះស្ថានត្រូវមានយុទ្ធសាស្ត្រស្វែងរកប្រភពទុនជាប្រាក់រៀល តាមរយៈការទទួលប្រាក់កម្ចីជាប្រាក់រៀល ការទទួលការធានាពីតតិយជន ការធ្វើប្រតិបត្តិការ back to back currency ជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារជាដើម ។ វេទិកាត្រូវបានរំពឹងទុកថាជាឱកាសមួយសំរាប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខអ្នកវិនិយោគ ដែលអាចផ្តល់ប្រភពទុនបន្ថែមក្នុងតម្លៃមួយសមស្រប ។

ខ.ការពង្រឹងប្រព័ន្ធមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ប្រភពហិរញ្ញវត្ថុឱ្យដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រនៅជនបទ និងសហគ្រាសធនតូច-មធ្យម ។ ប៉ុន្តែវិស័យនេះមានការប្រឈមជាច្រើនក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជនបទ ដូចជា ប្រភពមូលនិធិ គុណភាពធនធានមនុស្ស ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងនិងអភិបាលកិច្ចខ្សោយ និងប្រព័ន្ធគណនេយ្យនៅមានកំរិត ។

គ.ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន សំរាប់វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័តិមានឥណទានមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការផ្តល់ឥណទាន និង ពង្រីកប្រតិបត្តិការឥណទានជនបទ ជាពិសេសក្នុងខណៈដែលមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំង រវាងស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក្នុងតំបន់ប្រតិបត្តិការ ។ ដូច្នេះកង្វះខាតនៃប្រព័ន្ធចែករំលែកព័តិមានឥណទានសំរាប់ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ក៏អាចរាប់បានថាជាហេតុផលមួយដែលនាំឱ្យកំណើនឥណទានមានកំរិតទាប និងការចូលរួមក្នុងវិស័យឥណទានជនបទមានកំណត់ ។ តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ ២០០៦ - ២០១៥ ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័តិមានឥណទានដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ធនាគារពាណិជ្ជអាចពង្រីកដល់វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ ។

២.ការប្រឈមមុខមួយចំនួនរបស់វិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

២.១.កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃទីផ្សារអចលនទ្រព្យនៅកម្ពុជា

កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃទីផ្សារអចលនទ្រព្យនៅកម្ពុជាជាកិច្ចការមួយដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាទីបំផុតដោយសារតែ ៩៨% នៃឥណទាននៅក្នុងប្រទេសត្រូវបានធានាដោយដីធ្លី និងផ្ទះសម្បែង ។ ការវាយតម្លៃការឱ្យខ្ចី មិនបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្លៃពិតប្រាកដនៃអចលនទ្រព្យ នៅពេលដែលតម្លៃដី និងផ្ទះកំពុងតែពុះកញ្ជ្រោល ។ លើសពីនេះទៅទៀត ឥណទានលើវិស័យអចលនទ្រព្យមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ។ បទពិសោធន៍បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា កំណើនឥណទានខ្លាំងលើវិស័យអចលនទ្រព្យបានបណ្តាលឱ្យមានវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ ជាក់ស្តែងកាលពី១០ឆ្នាំមុន វិបត្តិនេះធ្លាប់កើតមាននៅប្រទេសជិតខាង ។ ដូច្នេះ បញ្ហានេះទាមទារឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ពីសំណាក់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា លើឥណទានចំពោះវិស័យអចលនទ្រព្យដែលចាត់ទុកថាមានហានិភ័យខ្ពស់ដើម្បីជៀសវាងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក៏បានយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ លើការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានតាមប្រភេទជំនួញ ដើម្បីជៀសវាងការផ្តោតទៅលើឥណទានចំពោះតែវិស័យណាមួយ ដែលបង្កឱ្យមានអតុល្យភាពនៃហានិភ័យសំពៀតឥណទាន ។

២.២.ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន

តាមរយៈការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រកាសស្តីពីប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងការបង្កើតក្រុមការងារដើម្បីគ្រប់គ្រងការអនុវត្តប្រព័ន្ធនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលត្រូវពិចារណា និងដោះស្រាយ ដូចជា : ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីអតិថិជន ការកំរិតទឹកប្រាក់ត្រូវបញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធ ព័ត៌មានវិជ្ជមានពីអតិថិជនមិនត្រូវបានដាក់បញ្ចូល ការចូលរួមក្នុងប្រព័ន្ធនេះគឺឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្តរបស់ធនាគារ ។ ក្រៅពីនេះ នៅមានការលំបាកផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ដូចជាប្រព័ន្ធមានភាពយឺតយ៉ាវ មានធនាគារមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ បានដាក់បញ្ចូលព័ត៌មានក្នុងប្រព័ន្ធ ដោយសារបញ្ហា Internet ធនាគារពីរមានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការចូលជាសមាជិកនៃប្រព័ន្ធនេះ ។

២.៣.អភិបាលកិច្ច

អភិបាលកិច្ចនៅតាមបណ្តាគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានកត់សំគាល់ថាមានលក្ខណៈខ្សោយដែល ចាំបាច់ត្រូវតែពង្រឹង (ឧទាហរណ៍ គ្រឹះស្ថានខ្លះមិនទាន់មានក្រមសីលធម៌ ឱ្យខ្ចីទៅសម្ព័ន្ធញាតិ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមិនមានប្រសិទ្ធភាព) ។ ការបរាជ័យនៃការគ្រប់គ្រងជាទូទៅជាលទ្ធផលមកពី អភិបាលកិច្ចខ្សោយ ។ ដើម្បីពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និងបង្កាហានិភ័យនានារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបន្តដាក់ចេញបទបញ្ញត្តិនានាពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងសវនករខាងក្រៅសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុអនុវត្តដោយអនុលោមតាមការអនុវត្តនិងស្តង់ដារអន្តរជាតិ ជាពិសេសស្របតាមគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានរបស់ Basel នៃការត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

២.៤.ការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យ

ការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រងហានិភ័យផ្ទៃក្នុង ។ ការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យជាតម្រូវការចាំបាច់ ឬលក្ខខណ្ឌគន្លឹះសម្រាប់ការអនុវត្ត Basel II ។ គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរងការត្រួតពិនិត្យអាចវិភាគហានិភ័យដោយប្រើយុទ្ធសាស្រ្តសមស្រប ដែលបង្កើតដោយអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបន្តដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យហានិភ័យក្នុងវិស័យធនាគារ ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យពេញលេញ ដែលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់បង្កាជាមុននូវការគំរាមកំហែងដល់ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងសកម្មភាពកែតម្រូវជាបន្ទាន់។

២.៥.ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយប្រើអេឡិចត្រូនិក

ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយប្រើអេឡិចត្រូនិកជាមធ្យោបាយដែលធុរកិច្ចធនាគារត្រូវបានប្រតិបត្តិ តាមរយៈដំណើរស្វ័យប្រវត្តិ (ដូចជា ATM) និងគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកផ្សេងៗ ដូចជា កំព្យូទ័រ អ៊ិនធើណែត ទូរស័ព្ទ និងការទូទាត់តាមប័ណ្ណប្លាស្ទិក ។ ដោយចំនួនធនាគារនិងបណ្តាញសាខាបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ធុរកិច្ចធនាគារមានការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងខ្លាំង ។ គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុបានសិក្សាស្វែងរកនិង អភិវឌ្ឍផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ ដើម្បីបំពេញបំណងអតិថិជនរបស់ខ្លួន តាមរយៈការផ្តល់សេវារហ័សទាន់ចិត្ត ងាយស្រួលទទួលយកសេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងមានតំលៃទាប ។ ក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការធនាគារ ដោយប្រើអេឡិចត្រូនិកក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានបច្ចេកវិជ្ជានៅក្នុងវិស័យធនាគារ ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹង ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយប្រើអេឡិចត្រូនិកមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីបង្កាប្រាក់របស់អ្នកផ្ញើប្រាក់ ។ ហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការធនាគារដោយប្រើអេឡិចត្រូនិករួមមានហានិភ័យធនាគារដែលមានទាំងអស់ ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងដំណើរការនៃការពិភាក្សាជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិស្តីពី e-banking ដើម្បីធានាការប្រើប្រាស់មានសុវត្ថិភាព និងធានាបាននូវប្រាក់របស់អ្នកផ្ញើប្រាក់ ។

២.៦.ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

ការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យ គឺជាអត្ថិភាពដើម្បីជំរុញឱ្យការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងតាមឱ្យទាន់នូវការវិវត្តនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ។ ការវិវឌ្ឍឆាប់រហ័សនៃសេវាកម្មធនាគារ និងការរីកចម្រើនផ្នែក បច្ចេកវិទ្យា និងសេវាអេឡិចត្រូនិក គឺទាមទារឱ្យមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យត្រូវតែស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ព្រោះសេវាថ្មីៗទាំងនោះបានបង្កើតនូវហានិភ័យថ្មីៗបន្ថែមទៀតដែរ ។ ក្រៅពីការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងស្រុក នាយកដ្ឋានក៏ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពីបណ្តាស្ថាប័នជាច្រើន ដូចជាមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី SEACEN និងបណ្តាធនាគារកណ្តាលផ្សេងៗ ។

ក្រៅពីសមិទ្ធិផលខាងលើ យើងនៅមានកិច្ចការត្រូវអនុវត្តជាច្រើនទៀតនៅពេលខាងមុខដូចជាបន្តពង្រឹងតាមដានការអនុវត្តច្បាប់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ចាត់វិធានការកែលំអចំពោះធនាគារដែលអនុវត្តមិនទាន់បានល្អតាមច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិ ពិនិត្យឡើងវិញនិងដាក់ចេញនូវបទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ បន្តបោះផ្សាយ

របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យជាសាធារណៈ បន្តការរៀបចំសន្និសីទផ្សព្វផ្សាយពីសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ជំរុញឱ្យមានការបង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីដើរឱ្យទាន់ការវិវត្តបច្ចុប្បន្នដើម្បីរួមចំណែកដល់ការពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាឱ្យមានសុខភាពល្អនិងទទួលបានការជឿទុកចិត្តពីអ្នកវិនិយោគទុនក្នុង និងក្រៅប្រទេស ។

២.៧.ការធ្វើវិសោធនកម្មនិងចេញបទបញ្ញាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ ឆ្នាំ២០០៧

ក្នុងកំឡុងឆ្នាំនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបន្តជំរុញឱ្យប្រសើរឡើង នូវតួនាទីត្រួតពិនិត្យនិងចេញបទបញ្ញាតាមរយៈការកែទម្រង់ផ្សេងៗក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងបទបញ្ញាឱ្យស្របតាមការអនុវត្តនិងស្តង់ដារអន្តរជាតិ និងជាពិសេសឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានរបស់ Basel សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ការប្រែប្រួលដែលគួរឱ្យកត់សំគាល់ទាំងនេះពាក់ព័ន្ធការចេញ និងការធ្វើវិសោធនកម្មបទបញ្ញាផ្សេងៗ រួមមានៈ

-ប្រកាសស្តីពីការធ្វើវិសោធនកម្មប្រកាសស្តីពីអនុបាតសាធនភាពរបស់ធនាគារ

-ប្រកាសស្តីពីការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

-ប្រកាសស្តីពីអនុបាតសាធនភាពរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

-ប្រកាសស្តីពីការត្រួតពិនិត្យរូបិយប័ណ្ណចំហសុទ្ធរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

-ប្រកាសស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន

-ប្រកាសស្តីពីការប្រើប្រាស់ភាសា ឯកត្តារូបិយប័ណ្ណ អត្រាប្តូរប្រាក់ សម្រាប់ចុះកិច្ចបញ្ជិកាគណនេយ្យ និងរាយការណ៍

ក្រៅពីនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានរៀបចំផងដែរនូវសេចក្តីព្រាងបទបញ្ញាពាក់ព័ន្ធនឹង :

-ប្រកាសស្តីពីការចាត់ថ្នាក់ឥណទាន និងសំវិធានធន

-ប្រកាសស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រភពទុនក្នុងស្រុក

-ប្រកាសស្តីពីការផាកពិន័យធនាគារណាដែលរំលោភច្បាប់និងបទបញ្ញា

-ប្រកាសស្តីពីការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង

-ប្រកាសស្តីពីសវនករខាងក្រៅ

និង សារាចរណែនាំផ្សេងៗ ។

៣. ស្ថានភាពការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម

៣.១-ទិដ្ឋភាពទូទៅ

ក្នុងនាមជាប្រទេសសមាជិកនៃប្រទេសក្រុមអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកស្តីពីការសំអាតប្រាក់ (APG) ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបំពេញរាល់តម្រូវការទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ដោយក្នុងនោះត្រូវគោរពតាមអនុសាសន៍ ៤០ ស្តីពីការសំអាតប្រាក់ និងអនុសាសន៍ពិសេស ៩ ស្តីពីហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មរបស់ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ (FATF) និងនីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទៅលើហានិភ័យដែលកើតឡើងពីការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។

៣.២-ច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម

ច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលច្បាប់នេះកំណត់ពីកាតព្វកិច្ចប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម របស់បុគ្គលរាយការណ៍នានា និងបានតម្រូវឱ្យបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់នេះផងដែរ ។

ក្រៅពីនេះ នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យសហការជាមួយជំនាញការរបស់ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC) និងធនាគារពិភពលោក កំពុងពិនិត្យសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីឱ្យស្របតាម "ខ" ចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។

៣.៣-អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (FIU)

ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។ ក្រោមជំនួយបច្ចេកទេសរបស់ UNODC ផែនការសម្រាប់បង្កើត FIU ត្រូវបានរៀបចំឡើង ហើយបច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងរៀបចំបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់អង្គភាពនេះ ដែលមានតួនាទីផ្តល់ការណែនាំដល់ FIU ។

៣.៤-ការវាយតម្លៃអញ្ញមញ្ញ (Mutual Evaluation)

ប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលរងការវាយតម្លៃអញ្ញមញ្ញក្នុងការអនុវត្តតាមអនុសាសន៍ ៤០ ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងអនុសាសន៍ពិសេស ៩ ស្តីពីហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មរបស់ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ (FATF) ដោយ ធនាគារពិភពលោក និងក្រុមប្រទេសអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកស្តីពីការសំអាតប្រាក់ (APG) ចាប់ពីថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ដល់ ថ្ងៃទី ១៤ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៧ ។ លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃត្រូវបានដាក់ជូនមហាសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំលើកទី១០ របស់ APG នាខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ នៅទីក្រុង

Perth នៃប្រទេសអូស្ត្រាលី ដើម្បីអនុម័តនិងផ្សព្វផ្សាយជាផ្លូវការ ។ ជាលទ្ធផល ប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលការវាយតម្លៃថាអនុវត្តបានតាមផ្នែក (PC) ចំនួន ១៣ ក្នុងចំណោមអនុសាសន៍ ៤០ បូក ៩ របស់ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ ។

៣.៥_ជំនួយបច្ចេកទេស:

កំឡុងពេល១២ខែកន្លងទៅនេះធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានទទួលជំនួយបច្ចេកទេសសំខាន់ៗពី UNODC និងធនាគារពិភពលោកតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល ការរៀបចំឯកសារស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និងការប្រឹក្សាផ្សេងៗពីបញ្ហាការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានសហការជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលវិភាគ និងរាយការណ៍ប្រតិបត្តិការនៃប្រទេសអូស្ត្រាលី (AUSTRAC) បានរួមគ្នារៀបចំធ្វើសិក្ខាសាលាជាច្រើនរួមមាន កាតព្វកិច្ចប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មសម្រាប់ផ្នែកកាស៊ីណូ អចលនទ្រព្យ អង្គការមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ និងសិក្ខាសាលាមួយស្តីពីប្រតិបត្តិការសង្ស័យសម្រាប់ប្រព័ន្ធធនាគារ ។ បន្ថែមលើនេះទៀត ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសបារាំង សិក្ខាសាលាមួយស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ ត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់មន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងធនាគារពាណិជ្ជ និងធនាគារឯកទេសទាំងអស់ ។

៣.៦_ទិសដៅអាទិភាព:

ការបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការចេញប្រកាសថ្មីស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ជាអាទិភាពទីមួយ ។ បន្ទាប់មកគឺការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះពាក់ព័ន្ធដល់គ្រប់ភ្នាក់ងារពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងជំនួយបច្ចេកទេសសម្រាប់លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និង ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មពីបណ្តាម្ចាស់ជំនួយផ្សេងៗ ក៏ជាតម្រូវការផងដែរ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

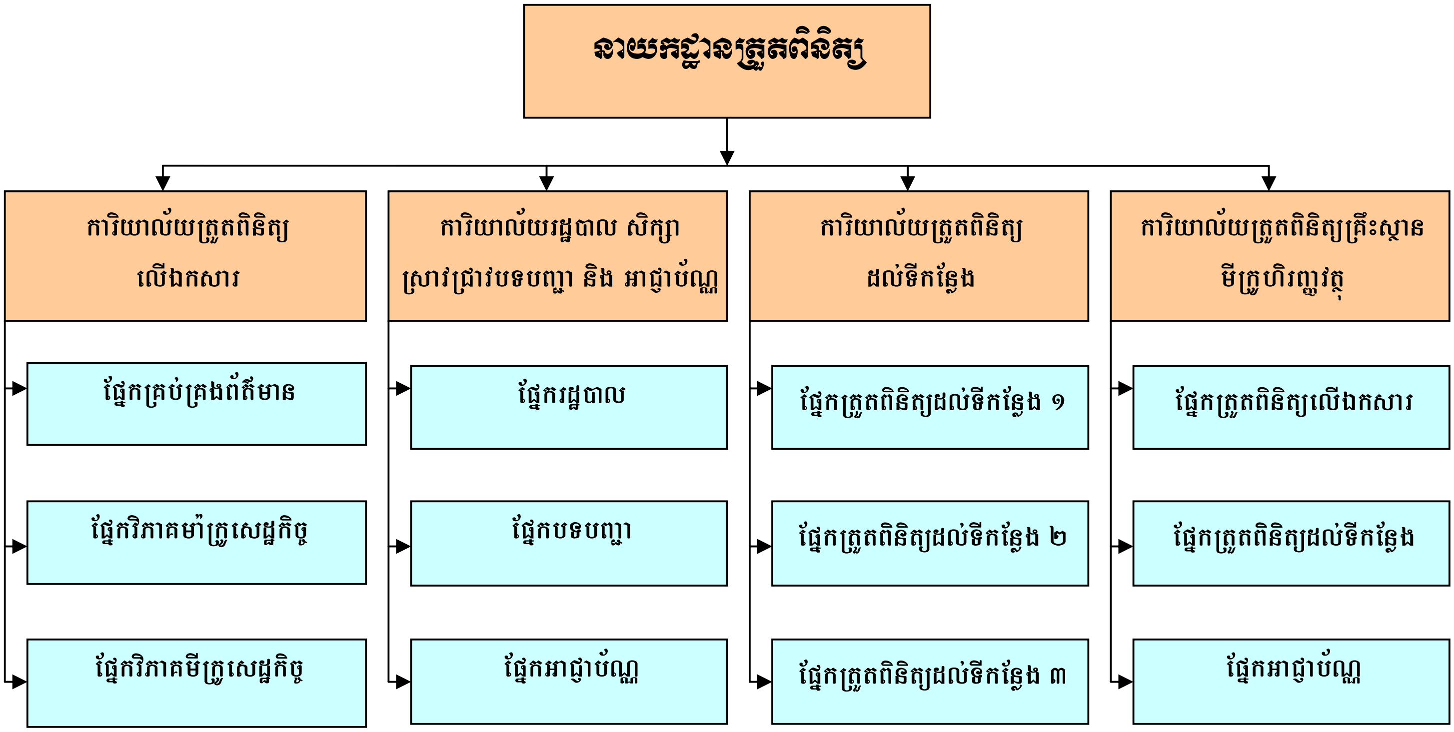

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០០៧

(សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី ២ នៅផ្នែកភាសាអង់គ្លេស)

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣: អត្រាការប្រាក់លើការឱ្យខ្ចីចងការ (ប្រាក់រៀលនិងប្រាក់រូបិយប័ណ្ណ)

ប្រចាំខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ — អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ

ល.រ	ឈ្មោះធនាគារ	ឱ្យខ្ចីចងការជាប្រាក់រៀល					ឱ្យខ្ចីចងការជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក					ឱ្យខ្ចីជាប្រាក់រូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ				
		ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ	ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ	ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ
1	ធនាគារអេស៊ីលីដាភីអិលស៊ី					24.00%					18.00%					24.00%
2	ធនាគារវឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់							14.00%	15.00%	16.00%	18.00%					
3	ធនាគារឯកទេស អានកូ										18.00%					
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា										9.14%					
5	ធនាគារ ឯ.ក.ឱ.កម្ពុជា			21.60%					18.00%	18.00%	18.00%					
6	ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់										18.00%					
7	ធនាគារមេគង្គ កម្ពុជា មហាជន ចំកាត់							14.40%	14.40%	14.40%	14.40%					
8	ធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់							18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
9	ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន							15.00%	15.00%	15.00%	15.00%					
10	ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់							18.00%	18.00%	18.00%	18.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%
11	ធនាគារខេមខូ លីមីតធីត										10.00%					
12	ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ		24.00%	24.00%	24.00%	24.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
13	ធនាគារពាណិជ្ជទីមួយ សាខាភ្នំពេញ							13.00%	13.00%	13.00%	13.00%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ								18.00%	18.00%	18.00%					
15	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
16	ធនាគារក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន)										13.00%					10.00%
17	ធនាគារមេយប៊ែង សាខាភ្នំពេញ										15.00%					
18	ប៉េងហេងអេសអឹមអ៊ី ធនាគារ ចំកាត់							24.00%	24.00%	24.00%	24.00%					
19	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ					15.00%					12.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសឹង្ហបូរី ចំកាត់								20.40%	20.40%	20.40%					
21	ធនាគារសហពាណិជ្ជ ក.អ								13.00%	13.00%	13.00%					
22	ធនាគារវឌ្ឍនៈ							11.00%	11.00%	11.00%	13.06%					
23	ធនាគារឯកទេសវិនិយោគរុងរឿង							12.00%			12.00%					
	មធ្យមភាគ		**19.01%**	**19.19%**	**19.01%**	**22.26%**		**16.40%**	**16.76%**	**16.77%**	**16.02%**		**18.00%**	**18.00%**	**18.00%**	**20.84%**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ៈ អត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ (ប្រាក់រៀលនិងប្រាក់រូបិយប័ណ្ណ)

ប្រចាំខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ — អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ

ល.រ	ឈ្មោះធនាគារ	ប្រាក់បញ្ញើជាប្រាក់រៀល					ប្រាក់បញ្ញើជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក					ជាប្រាក់រូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ				
		សំចៃ	មានកាលកំណត់				សំចៃ	មានកាលកំណត់				សំចៃ	មានកាលកំណត់			
			១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ		១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ		១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ
1	ធនាគារអេស៊ីលីដាភីអិលស៊ី	4.00%	5.00%	6.00%	7.00%	8.00%	2.00%	3.00%	4.00%	5.00%	6.00%	4.00%	5.00%	6.00%	7.00%	8.00%
2	ធនាគារវឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់		8.20%	8.25%			1.00%	2.50%	3.00%	4.00%	5.50%					
3	ធនាគារឯកទេស អានកូ															
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា	0.50%	4.55%	5.60%	6.55%	7.70%	0.50%	3.75%	4.00%	3.90%	3.65%		4.95%	5.06%	3.16%	5.41%
5	ធនាគារ ឯ.ក.ឧ.កម្ពុជា	4.00%		6.00%	7.00%	12.00%	2.00%		3.00%	3.50%	4.00%					
6	ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់						2.50%	3.00%	4.00%	5.00%	6.00%					
7	ធនាគារមេគង្គ កម្ពុជា មហាជន ចំកាត់	3.50%					2.00%	2.25%	2.75%	3.25%	3.50%	2.00%				
8	ធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់	1.25%		1.50%			0.50%		3.00%	3.25%	3.25%	0.50%		1.00%		
9	ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន															
10	ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់	1.00%					1.00%	3.50%	4.00%	5.00%	5.00%					
11	ធនាគារខេមខូ លីមីតធីត						1.50%	3.00%	3.75%	4.00%	5.00%					
12	ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ	2.00%		4.00%	5.00%	6.00%	0.75%	3.00%	4.00%	4.50%	6.00%					
13	ធនាគារពាណិជ្ជទីមួយ សាខាភ្នំពេញ						0.40%	1.25%	1.35%	1.45%	1.55%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ															
15	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា	1.50%		4.50%	5.50%	6.50%	0.75%	1.00%	3.00%	4.00%	5.00%					
16	ធនាគារក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន)						1.00%		1.50%	2.00%	2.00%			1.00%	1.00%	1.00%
17	ធនាគារមេយប៉ែង សាខាភ្នំពេញ						0.75%	1.75%	2.00%	2.50%	3.25%					
18	ប៉េងហេងអែសអឹមអ៊ី ធនាគារ ចំកាត់															
19	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៏ជនបទ	1.50%	3.50%	4.00%	5.00%	6.00%	1.00%	3.00%	3.50%	4.00%	5.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសឹង្ហបូរី ចំកាត់						0.50%		3.50%	4.00%	5.00%					
21	ធនាគារសហពាណិជ្ជ ក.អ						1.00%		4.00%	5.00%	6.00%					
22	ធនាគារវឌ្ឍនៈ						1.00%	3.50%	4.00%	4.50%	6.00%					
23	ធនាគារឯកទេសវិនិយោគរុងរឿង															
	មធ្យមភាគ	**1.90%**	**4.85%**	**5.07%**	**6.00%**	**7.05%**	**1.02%**	**2.91%**	**3.64%**	**4.23%**	**4.91%**	**3.40%**	**4.97%**	**5.32%**	**4.71%**	**6.35%**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤: ប្រព័ន្ធធនាគារកម្ពុជា

ថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧

ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា

១៧ ធនាគារពាណិជ្ជ

៣ សាខាធនាគារបរទេស

- -ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មទីមួយ
- -ធនាគារ ក្រុងថៃ (៧)
- -ធនាគារ មេយបែង

១៤ បង្កើតឡើងតាមច្បាប់ក្នុងស្រុក

- - ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស
- - ធនាគារ វឌ្ឍនៈអាស៊ី (១១)
- -ធនាគារ កម្ពុជាអាស៊ី
- -ធនាគារ កាណាឌីយ៉ា (២)
- -ធនាគារ កម្ពុជាពាណិជ្ជ (១)
- -ធនាគារ កម្ពុជាមេគង្គ (៣)
- -ធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈ (៦)
- - សាជីវកម្ម ធនាគារ សិង្ហបូរី (១០)
- -ធនាគារ សហពាណិជ្ជ (៤)
- -ធនាគារ វឌ្ឍនៈ (៨)
- -ធនាគារ អេស៊ីលីដា (៥)
- -ធនាគារ អេអ៊ិនហ្សេតរ៉ូយ៉ាល់ (៩)
- -ធនាគារខេមខូ
- -ធនាគារ ស៊ិនហាន ខ្មែរ

៧ ធនាគារឯកទេស

១ ធនាគាររដ្ឋ

- -ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៦ ធនាគារឯកជន

- -ធនាគារ ប៉េងហេង S.M.E.
- -ធនាគារឯកទេសកសិកម្ម - ឧស្សាហកម្ម កម្ពុជា (1)
- -ធនាគារឯកទេសវិនិយោគទីមួយ
- -ធនាគារ ឯកទេសអានកូ
- -ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌាន ឌីវីឡុបមេន
- -ធនាគារឯកទេស វិនិយោគរុងរឿង

• ២ ការិយាល័យតំណាង

- - ស្តង់ដារឆាទឺរ៉ែត
- - ធនាគារកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍នៃវៀតណាម

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

• ១៧ មានអាជ្ញាប័ណ្ណ

1- អម្រឹត
2-ហត្ថាកសិករ
3-តុងហ្វាងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
4-ធនាគារភូមិកម្ពុជា
5-សិលានិធិ
6-ក្រុមហ៊ុនស្ថាបនាសហគ្រិនកម្ពុជា
7-ក្រុមហ៊ុនអង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
8-វីសុនហ្វាន់(ខេមបូឌា)
9-ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីត Co.Ltd.
10-ប្រាសាក់ ម៉ាយក្រូហ្វាយនែន
11-សមាគមមូលនិធិសហភាពអភិ.កសិករ
12-ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទកម្ពុជា
13-ម៉ាក់ស៊ីម៉ា មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
14-ឥណទានពលរដ្ឋរុងរឿង
15- ស៊ីអេជស៊ី លីមីធីត
16- ពិសិដ្ឋអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច
17. ឥណទានអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជន

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល

- • ២៥ ចុះបញ្ជី *
- • មិនចុះបញ្ជីមានប្រហែល៦០ទៀត

២១សាខាធនាគារជាតិនៅតាមខេត្ត

-ក្រុងភ្នំពេញ	
-កំពង់ចាម	
-ក្រុងព្រះសីហនុ	
-សៀមរាប	
-បាត់ដំបង	
-ស្វាយរៀង	
-កំពត	
-កណ្តាល	-ព្រៃវែង
-កំពង់ធំ	-តាកែវ
-ពោធិសាត់	-កំពង់ឆ្នាំង
-កំពង់ស្ពឺ	-ព្រះវិហារ
-កោះកុង	-ក្រចេះ
-រតនៈគីរី	-ស្ទឹងត្រែង
-មណ្ឌលគីរី	-បន្ទាយមានជ័យ

អាជីវកម្មប្តូរប្រាក់

- • ចុះបញ្ជី 3.808
- -ភ្នំពេញ 556
- -ខេត្ត 3.252

• បើកជាផ្លូវការ

*

១-សមាគមអភិវឌ្ឍន៍កសិករនិងទេសចរ	១៤-អង្គការឥស្លាមអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
២-សមាគមជួយកសិករ	១៥- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខ្មែរ
៣-សមាគមផ្តើមគំនិតពាណិជ្ជកម្ម	១៦- សមាគមសុខុមាលស្ត្រីខេត្តក្រចេះ
៤-អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សព្វការជាតិខ្មែរ	១៧- អង្គការលូថេរ៉ានបំរើពិភពលោក
៥-សមាគមសំណាងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	១៨- គំរោងឥណទានក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
៦-សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធសាសនានិងទ្រទ្រង់បរិស្ថាន	១៩- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ពាយ័ព្យ
៧-សហព័ន្ធសហគមសន្សំប្រាក់កម្ពុជា	២០- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ស្រុកស្រែ
៨-ឥណទានលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ	២១- អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទ
៩-អង្គការសង្គហអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	២២- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍គ្រួសារជនបទ
១០-អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទនៅកម្ពុជា	២៣- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមជនបទ
១១-អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីកម្ពុជា	២៤- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍សណ្តែកសៀងតាអុង
១២-ស៊ីអាយស៊ីអេម កម្ពុជា	២៥- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីក្នុងសហគមនៃខ័ណ្ឌមានជ័យ
១៣-សមាគមជាតិទ្រទ្រង់កសិផល	២៦- អង្គការបណ្តាញសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

ធនាគារ សាខា	ល.រ	ធនាគារបានបិទ ២៣	ថ្ងៃ-ខែ-ឆ្នាំដកហូត
(១) បាត់ដំបង, សៀមរាប, ក្រុងព្រះសីហនុ	៣	ធនាគារតណទានកម្ពុជាត្រូវបានដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណ	០៦-ឧសភា-៩៥
(២) ក្រុងព្រះសីហនុ, អូឡាំពិក, បាត់ដំបង, កំពង់ចាម, ក្រុងប៉ៃលិន, ហ្សាដឺហ្គោល, សៀមរាប, ប៉ោយប៉ែត, កំពត, ផ្សារសូរិយា, បន្ទាយមានជ័យ,ពោធិ៍ចិនតុង, តាខ្មៅ, កំពង់ឆ្នាំង, អ្នកលឿង	១៥	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	២៤-មិថុនា-៩៦
(៣) រេហ្សិនស៊ីស៏គ្លែ, សៀមរាប, ក្រុងព្រះសីហនុ, ដូនពេញ, ផ្សារកណ្តាល	៥	ធនាគារកម្ពុជា រ៉ូយ៉ាល់ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	១៩៩៦
(៤) ក្រុងព្រះសីហនុ, សៀមរាប, បាត់ដំបង	៣	ធនាគារ ក្រុង បិទ	០៤-មេសា-៩៨
(៥) ធនាគាររអេស៊ីលីដា : សាខាខេត្ត-ក្រុង	៣០	ធនាគារនគរប្លួងថៃសាខាភ្នំពេញ (បញ្ឈប់សកម្មភាព)	០១-វិច្ឆិកា-៩៨
(៦) សៀមរាប, ក្រុងព្រះសីហនុ, បាត់ដំបង, អូឡាំពិក, កំពង់ចាម, តាខ្មៅ, ច្បារអំពៅ, សេវ៉ាមុនីវង្ស, ទឹកថ្លា, ប៉ោយប៉ែត	១០	ធនាគារលីពប៉ូសាខាភ្នំពេញ (បញ្ឈប់សកម្មភាព)	២៥-មិថុនា-៩៩
(៧) សៀមរាប (សាខារង)	១	ធនាគារសាជីវកម្មចាន់សាវ៉ាន់វង្ស (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	៣១-កក្កដា-០០
(៨) សៀមរាប	១	ធនាគារកម្ពុជាអន្តរជាតិ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	៣១-កក្កដា-០០
(៩) វិមានឯករាជ្យ,មាត់ទន្លេ,ផ្សារអូឡាំពិក,ក្រមួនសរ, សៀមរាប, ក្រុងព្រះសីហនុ, បាត់ដំបង, ទឹកថ្លា, ពេទ្យលោកសង្ឃ, ផ្សារដើមថ្កូវ, ប៉ោយប៉ែត, កំពុងចាម	១២	ធនាគារកសិករកម្ពុជា (ជំរះបញ្ជីតាមបញ្ជា)	៣១-កក្កដា-០០
(១០) នេរុហ៏, សៀមរាប	២	ធនាគារ អង្គរ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	៣១-កក្កដា-០០
(1) តាខ្មៅ	១	ធនាគារ សកលពាណិជ្ជ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៨-ធ្នូ-០០
(១១) សៀមរាប	១	វិសាលធនាគារ អន្តរជាតិ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៨-ធ្នូ-០០
សរុប	**៨៤**	ធនាគារ សន្តិភាពពាណិជ្ជ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៨-ធ្នូ-០០
		ធនាគារបូរីភ្នំពេញ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៨-ធ្នូ-០០
		ធនាគារ បាងកកសាខាភ្នំពេញ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៨-ធ្នូ-០០
		ធនាគាររីជណែស្សិរណ (ជំរះបញ្ជីតាមបញ្ជា)	០៨-ធ្នូ-០០
		ធនាគារពាណិជ្ជកម្ម-កសិកម្មនៃកម្ពុជា (ជំរះបញ្ជីតាមបញ្ជា)	០៨-ធ្នូ-០០
		ធនាគារ កសិករថៃមហាជនចំកាត់សាខាភ្នំពេញ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	៣០-មីនា-០១
		ធនាគារ ក្រៅប្រទេសទីមួយ (ជំរះបញ្ជីតាមបញ្ជា)	១៩-មីនា-០២
		ធនាគារសឹង្ហបូរីពាណិជ្ជ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	១៩-មីនា-០២
		ធនាគារ អ័មភីរ៉ូរអន្តរជាតិ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	០៤-មេសា-០២
		ធនាគារ ស្តង់ដាឆាតឺរ៉ែត សុំប្តូរទៅជាការិយាល័យតំណាង	០១-ឧសភា-០២
		ក្រេឌីតអាហ្គ្រីកូលអាំងដូស៊ុយអេស៏ (ជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត)	១៨-កញ្ញា-០២

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥

គោលការណ៍ស្នូលបាសែល

សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារដោយប្រសិទ្ធភាព

បុព្វកថានៃការពិនិត្យកែលំអ :

១. ឯកសារនេះជាឯកសារកែសំរួលទៅលើគោលការណ៍ស្នូល សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធធនាគារបាសែល (គណៈកម្មាធិការ)[១] បានបោះផ្សាយ លើកដំបូងនៅខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ។ ស្របជាមួយនឹង*វិធីសាស្ត្រនៃគោលការណ៍ស្នូល*[២] ដែលត្រូវបានប្រទេសនានាប្រើជាមូលដ្ឋានមួយសំរាប់វាយតម្លៃនូវគុណភាពនៃប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យរបស់ខ្លួន និងសំរាប់កំណត់នូវការងារអនាគត ដែលនឹងត្រូវបំពេញដើម្បីសំរេចបាននូវកំរិតមូលដ្ឋាននៃការត្រួតពិនិត្យដែលអាចទទួលយកបាន ។ បទពិសោធន៏បានបង្ហាញឱ្យដឹងថា ការវាយតំលៃដោយខ្លួនឯងទៅលើការគោរពតាមគោលការណ៍ស្នូលរបស់ប្រទេសនានា ពិតជាអាចជួយអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យជាពិសេសក្នុងការកំណត់នូវគុណវិបត្តិលើផ្នែកច្បាប់ និងផ្នែកត្រួតពិនិត្យ និងក្នុងការកំណត់អស្ថិរភាព និងដោះស្រាយគុណវិបត្តិទាំងនោះ ។ ការកែសំរួលលើគោលការណ៍ស្នូលបាសែល បានផ្តល់នូវមូលហេតុបន្ថែមសំរាប់ឱ្យប្រទេសនានាធ្វើការវាយតំលៃដោយខ្លួនឯង ។ គោលការណ៍ស្នូលក៏ត្រូវបានប្រើដោយមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) និងធនាគារពិភពលោកនៅក្នុងកម្មវិធីវាយតំលៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីវាយតំលៃប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យធនាគារ ក៏ដូចជាការអនុវត្តរបស់បណ្តាប្រទេសនានាផងដែរ ។ ប៉ុន្តែចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៧ មក មានការប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំងបានកើតឡើងក្នុងបទបញ្ញត្តិធនាគារ ហើយមាន បទពិសោធន៏យ៉ាងច្រើនបានទទួលពីការអនុវត្តគោលការណ៏ស្នូលនៅក្នុងប្រទេសនានា ព្រមទាំងមានការលេចឡើងយ៉ាងច្បាស់នៃបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងបទបញ្ញត្តិថ្មី ក៏ដូចជាការយល់ដឹងនិងចន្លោះប្រហោងផ្សេងៗ ដែលកើតមាននៅក្នុងបទបញ្ញត្តិ ។ ទាំងអស់នេះហើយដែលជារឿយៗនាំឱ្យមានការចេញផ្សាយថ្មីៗរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ។ ការវិវឌ្ឍន៏ទាំងនេះតម្រូវជាចាំបាច់ឱ្យមានការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មនូវគោលការណ៏ស្នូល និងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃនានាដែលទាក់ទង ។

---

[១] គណៈកម្មាធិការការត្រួតពិនិត្យធនាគារបាសែល ជាគណៈកម្មាធិការនៃអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យធនាគារដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយទេសាភិបាលធនាគារកណ្តាលនៃបណ្តាប្រទេសនានានៅក្នុង G10 ក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៥ ។ គណៈកម្មាធិការនេះរួមមានតំណាងជាន់ខ្ពស់នៃ អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ ធនាគារ និងធនាគារកណ្តាលនានាមកពីប្រទេសបេលស៊ិក កាណាដា បារាំង អាល្លឺម៉ង់ អ៊ីតាលី ជប៉ុន លុចស៊ំបួរ ហូឡង់ អេស្ប៉ាញ ស៊ុយអ៊ែត ស្វីស ចក្រភពអង់គ្លេស និងសហរដ្ឋអាមេរិក ។ ពួកគេជាទូទៅជួបប្រជុំគ្នានៅ Bank for International Settlements នៅទីក្រុងបាសែល ដែលជាទីស្នាក់ការអចិន្ត្រៃរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ។

[២] បន្ថែមពីលើគោលការណ៏ទាំងនោះ គណៈកម្មាធិការបានបង្កើតនូវសេចក្តីណែនាំដែលមានលក្ខណៈពិស្តារជាងមុន ទៅលើការវាយតំលៃការគោរពតាមគោលការណ៏និមួយៗនៅក្នុងឯកសារវិធីសាស្ត្រនៃគោលការណ៏ស្នូលដែលត្រូវបានគេបោះផ្សាយជាដំបូងនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៩ និងត្រូវបានគេធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម ជាផ្នែកមួយនៃការពិនិត្យកែលំអនេះ ។

២.	ក្នុងការពិនិត្យកែលំអនូវគោលការណ៍ស្នូលនិងវិធីសាស្ត្រនៃគោលការណ៍ទាំងនេះ គណៈកម្មាធិការមានបំណង ធានានូវនិរន្តរភាព និងភាពស្រដៀងគ្នាទៅនឹងក្របខ័ណ្ឌឆ្នាំ១៩៩៧ ។ ក្របខ័ណ្ឌឆ្នាំ១៩៩៧ បានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងល្អប្រសើរ និងត្រូវបានគេពិនិត្យឃើញថាអាចរ៉ាប់រងបាននឹងការសាកល្បងតាមពេលវេលាបាន ។ ដូចនេះគោលបំណងនៃឯកសារនេះ មិនមែនសរសេរឡើងវិញនូវគោលការណ៍ស្នូលទាំងស្រុងទេ ប៉ុន្តែគឺគ្រាន់តែផ្តោតទៅលើផ្នែកទាំងឡាយណាដែលតម្រូវឱ្យមានការកែសំរួលលើក្របខ័ណ្ឌដែលមានស្រាប់ដើម្បីធានានូវនិរន្តរភាព ។ ការពិនិត្យកែលំអនេះមិនមែនជាការសង្ស័យទៅលើសុពលភាពនៃការងារពីមុនដែលបានអនុវត្តនោះទេ និងជាពិសេសទៅលើការវាយតំលៃ និងរបៀបវារៈនៃការកែទំរង់ដែលផ្អែកទៅលើក្របខ័ណ្ឌឆ្នាំ ១៩៩៧ នោះដែរ ។

៣.	គោលបំណងមួយទៀតនៃការពិនិត្យកែលំអនេះគឺដើម្បីកែលំអនូវភាពស៊ីគ្នារវាងគោលការណ៍ស្នូល និង បទដ្ឋានដែលទាក់ទងដើម្បីសុវត្ថិភាពនិងការធានារ៉ាប់រង ក៏ដូចជាការប្រឆាំងនឹងការសំអាតប្រាក់ និងតម្លាភាពផងដែរ ។ ទោះជាដូច្នេះក៏ដោយ គោលការណ៍ស្នូលតាមផ្នែកត្រូវបានគេរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តោតលើផ្នែកដែលមានហានិភ័យសំខាន់ៗ និងចំណុចអាទិភាពនៃការត្រួតពិនិត្យដែលខុសគ្នាពីវិស័យមួយទៅមួយ ហើយភាពខុសគ្នាដែលសមស្របមួយចំនួនត្រូវតែរក្សានៅដដែល ។

៤.	ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យកែលំអនេះ គណៈកម្មាធិការបានប្រឹក្សាយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ និងធ្វើការកែលំអនូវការងាររបស់ក្រុមសម្របសម្រួលគោលការណ៍ស្នូល (ជាក្រុមការងារដែលជាទូទៅរួមមានតំណាងជាន់ខ្ពស់ពីបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យមិនមែនប្រទេស G10 មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ និងធនាគារពិភពលោក) ។ គណៈកម្មាធិការក៏បានប្រឹក្សាផងដែរជាមួយស្ថាប័នកំណត់បទដ្ឋានអន្តរជាតិនានា ដូចជា IAIS, IOSCO, FATF និង CPSS ក្នុងអំឡុងពេលរៀបចំសេចក្តីព្រៀង ។ ក្រុមត្រួតពិនិត្យតាម តំបន់ត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យផ្តល់អនុសាសន៍[៣] ។មុនពេលបញ្ចប់នូវសេចក្តីព្រាងនេះ គណៈកម្មាធិការបានបើកនូវកិច្ចពិភាក្សាជារួមមួយដែលបើកទូលាយចំពោះអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ ធនាគារកណ្តាល សមាគមពាណិជ្ជកម្ម អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវនានា និងភាគីផ្សេងៗទៀតដែលមានប្រយោជន៍ ។

---

[៣] *គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យធនាគារអារ៉ាប់ សមាគមត្រួតពិនិត្យធនាគារអាមេរិក (ASBA) ក្រុមត្រួតពិនិត្យធនាគារការីប៊ីន ក្រុមការងារត្រួតពិនិត្យធនាគារ EMEAP ក្រុមត្រួតពិនិត្យធនាគារមកពីបណ្តាប្រទេសអ៊ឺរ៉ុបកណ្តាលនិងខាងកើត ក្រុមអ្នកត្រួតពិនិត្យធនាគារដែលនិយាយភាសាបារាំង គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យធនាគារនៃក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការឈូងសមុទ្រ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសេវាហិរញ្ញវត្ថុជនជាតិអ៊ីស្លាម ក្រុមត្រួតពិនិត្យធនាគារនោយសមុទ្រ ក្រុមត្រួតពិនិត្យតាមតំបន់នៃអាស៊ីកណ្តាលនិង ត្រានកុសកាសៀ អនុគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យធនាគារ SADC វេទិកាអ្នកត្រួតពិនិត្យធនាគារ SEANZA គណៈកម្មាធិការ ត្រួតពិនិត្យធនាគារក្នុងតំបន់អាហ្វ្រិកកណ្តាលនិងខាងលិច និងសមាគមអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុនៃបណ្តាប្រទេសនៅតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក ។*

គោលការណ៍ស្នូល

៥. គោលការណ៍ស្នូលជាក្របខ័ណ្ឌស្តង់ដារអប្បបរមាសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារដ៏រឹងមាំ និងអាចអនុវត្តបានជាទូទៅ ។ គណៈកម្មាធិការបាសែលបានបង្កើតគោលការណ៍ស្នូលនិងវិធីសាស្រ្ត[៤] ដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុជាសកល ។ ភាពទន់ខ្សោយនៃប្រព័ន្ធធនាគាររបស់ប្រទេសមួយទោះបីជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ក្តី ឬ បានអភិវឌ្ឍក្តីអាចគំរាមកំហែងដល់ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងប្រទេស និងអន្តរជាតិ ។ គណៈកម្មាធិការបាសែលជឿជាក់ថាការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ស្នូលរបស់បណ្តាប្រទេសទាំងឡាយជាជំហានដ៏សំខាន់ឆ្ពោះទៅរកស្ថិរភាព ហិរញ្ញវត្ថុក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ និងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានដ៏ល្អសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពនាពេលខាងមុខ ។

៦. គោលការណ៍ស្នូលបាសែលបានកំណត់នូវគោលការណ៍ចំនួន ២៥ ដែលចាំបាច់សំរាប់ឱ្យប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យមានប្រសិទ្ធភាព ។ គោលការណ៍ទាំងនោះត្រូវបានបែងចែកជា ៧ ក្រុមធំៗៈ គោលបំណង ឯករាជ្យភាព អំណាច តម្លាភាព និងសហប្រតិបត្តិការ (គោលការណ៍ ១) ការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ និងរចនាសម្ព័ន្ធ (គោលការណ៍ ២ ទៅ ៥) បទបញ្ញត្តិប្រុងប្រយ័ត្ន និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានា (គោលការណ៍ ៦ ទៅ ១៨) វិធីសាស្រ្តនៃការ ត្រួតពិនិត្យធនាគារជាប្រចាំ (គោលការណ៍ ១៩ ទៅ ២១) គណនេយ្យ និងការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ (គោលការណ៍ ២២) អំណាចកែតម្រូវ និងកែលំអរបស់ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ (គោលការណ៍ ២៣) ការត្រួតពិនិត្យប្រមូលផ្តុំ និងទំនាក់ទំនងរវាងភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យក្នុងស្រុក និងភ្នាក់ងារអន្តរជាតិ (គោលការណ៍ ២៤ ទៅ ២៥) ។ គោលការណ៍ទាំងនោះគឺ[៥] ៈ

គោលការណ៍ទី ១ ៈ គោលបំណង ឯករាជ្យភាព អំណាច តម្លាភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និងគោលបំណងច្បាស់លាស់សំរាប់អាជ្ញាធរនីមួយៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការត្រួតពិនិត្យធនាគារ ។ អាជ្ញាធរនីមួយៗត្រូវមានឯករាជ្យភាព ខាងផ្នែកប្រតិបត្តិការ ដំណើរការដោយតម្លាភាព អភិបាលកិច្ចល្អនិងធនធានគ្រប់គ្រាន់ និងទទួលខុសត្រូវរាល់ការបំពេញភារៈកិច្ចរបស់ខ្លួន ។ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដ៏សមស្របសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារជាការចាំបាច់ផងដែរ ដែលរួមមានការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចក្នុងការបង្កើតធនាគារនិងការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ សិទ្ធិអំណាចក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យក្នុងករណីមិនគោរពតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពរឹងមាំនិងសុវត្ថិភាពនិងការការពារតាមផ្លូវច្បាប់ដល់មន្រ្តីត្រួតពិនិត្យ ។ គោលការណ៍សំរាប់បែងចែកព័ត៌មានរវាងមន្រ្តីត្រួតពិនិត្យ និងការរក្សាការសំងាត់នៃព័ត៌មានទាំងនោះគួររៀបចំឱ្យមានឡើង ។

---

[៤] *បន្ថែមទៅលើគោលការណ៍ស្នូលទាំងនោះ នៅក្នុងឯកសារវិធីសាស្រ្តគោលការណ៍ស្នូល គណៈកម្មាធិការបាសែលបានបង្កើតឡើងនូវនីតិវិធីកាន់តែលំអិតសំរាប់វាយតំលៃពីភាពអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍នីមួយៗ បោះផ្សាយដំបូងនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៩ និងបានធ្វើ បច្ចុប្បន្នកម្មដែល ជាផ្នែកមួយនៃការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ ។*

[៥] *និយមន័យ និងការពន្យល់បន្ថែមពីគោលការណ៍ទាំងនេះមាននៅក្នុងឯកសារ វិធីសាស្រ្តនៃគោលការណ៍ស្នូល ។*

គោលការណ៍ទី ២ : សកម្មភាពដែលបានអនុញ្ញាត

សកម្មភាពដែលបានអនុញ្ញាតចំពោះគ្រឹះស្ថានមានអាជ្ញាប័ណ្ណ ជាធនាគារដែលត្រូវទទួលរងការត្រួតពិនិត្យ ត្រូវតែបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ ហើយការប្រើប្រាស់ពាក្យថា "ធនាគារ" ជានាមសញ្ញាត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យតាមដែលអាចធ្វើបាន ។

គោលការណ៍ទី ៣ : លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ

អាជ្ញាធរផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការបង្កើតលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងបដិសេធលើការដាក់ពាក្យសំរាប់ការបង្កើតដែលមិនសមស្របទៅនឹងស្តង់ដារដែលបានបង្កើត ។ ដំណើរការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណជាអប្បបរមា គួរតែមានការវាយតម្លៃពីរចនាសម្ព័ន្ធនៃម្ចាស់ភាគហ៊ុន អភិបាលកិច្ចរបស់ធនាគារ និងក្រុមសម្ព័ន្ធញាតិទាំងឡាយ ដូចជាភាពសមស្របនិងទ្រព្យសម្បត្តិនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនិងអ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ខ្ពស់ យុទ្ធសាស្ត្រ និង ផែនការប្រតិបត្តិការ ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងនិងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងការព្យាករណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងដើមទុនមូលដ្ឋានផងដែរ ។ ប្រសិនបើភាគទុនិក ឬក្រុមហ៊ុនដែលដាក់ពាក្យសុំជាធនាគារបរទេស ការអនុញ្ញាតិជាមុនពីស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យនៅប្រទេសដើមត្រូវយកមកពិចារណា ។

គោលការណ៍ទី ៤ : ការផ្ទេរភាគហ៊ុនសំខាន់

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវមានអំណាចក្នុងការពិនិត្យមើល និងបដិសេធចំពោះសំណើទាំងឡាយណាដែលធ្វើការផ្ទេរភាគហ៊ុនសំខាន់ ឬការគ្រប់គ្រងអត្ថប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់និងដោយប្រយោលនៅក្នុងធនាគារ ដែលមានស្រាប់ទៅភាគីផ្សេងទៀត ។

គោលការណ៍ទី ៥ : ការកាន់កាប់ចំបងៗ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការរៀបចំលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីពិនិត្យមើលនូវការកាន់កាប់ចំបងៗ ឬការវិនិយោគដោយធនាគារ ដូចជាការបង្កើតប្រតិបត្តិការឆ្លងប្រទេស និងបញ្ជាក់ថាសាជីវកម្មសម្ព័ន្ធញាតិ ឬ សាជីវកម្មស្ថិតនៅក្រោមរចនាសម្ព័ន្ធមិនបានជំរុញឱ្យធនាគារទទួលរងហានិភ័យហួសកំណត់ ឬ រារាំងដល់ការត្រួតពិនិត្យដ៏មានប្រសិទ្ធភាពទេ។

គោលការណ៍ទី ៦ : ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុន

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវកំណត់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងសមស្របនូវភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុនអប្បបរមា តម្រូវឱ្យធនាគារឆ្លុះបញ្ចាំងពីហានិភ័យដែលធនាគារទទួលយក និងត្រូវកំណត់សមាសធាតុនៃដើមទុនដោយត្រូវស្វែងយល់ពីលទ្ធភាពស្រូបយកការខាតបង់ ។ ចំពោះធនាគារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការជាអន្តរជាតិ ការកំណត់តំរូវការទាំងនេះ យ៉ាងហោចណាស់មិនត្រូវតិចជាងអ្វីដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងតំរូវការបច្ចុប្បន្នរបស់បាសែលទេ។

គោលការណ៍ទី ៧ : ដំណើរការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារនិងក្រុមសម្ព័ន្ធធនាគារមានរួចជាស្រេចនូវដំណើរការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដ៏សមស្របមួយ (រួមទាំងការត្រួតពិនិត្យពីសំណាក់ក្រុមប្រឹក្សានិងអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់) ក្នុងការកំណត់វាយតំលៃ ត្រួតពិនិត្យ និងតាមដាន ឬកាត់បន្ថយហានិភ័យសំខាន់ៗ និងដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណពីភាពគ្រប់គ្រាន់

នៃដើមទុនទាំងមូលធៀបទៅនឹងប្រវត្តិហានិភ័យរបស់ពួកគេ ។ ដំណើរការនេះត្រូវស៊ីសង្វាក់ជាមួយនឹងទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញរបស់ស្ថាប័ន ។

គោលការណ៍ទី ៨ : ហានិភ័យឥណទាន

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារមានដំណើរការគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទានដែលពិចារណាទៅលើប្រវត្តិហានិភ័យរបស់ស្ថាប័នជាមួយនឹងគោលនយោបាយ និងដំណើរការប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីកំណត់ វាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ និងតាមដានហានិភ័យឥណទាន (រួមទាំងហានិភ័យសមាសភាគី) ។ ប្រការនេះ អាចរួមបញ្ចូលការផ្តល់ឥណទាន និងការវិនិយោគ ការវាយតម្លៃគុណភាពឥណទាននិងការវិនិយោគនោះ និង ការគ្រប់គ្រងជាប្រចាំលើសំពៀតវិនិយោគ ។

គោលការណ៍ទី ៩ : ទ្រព្យសកម្មដែលមានបញ្ហា សំវិធានធន និងទុនបំរុង

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារបានបង្កើត និងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការអនុវត្តអនុលោមទៅតាមគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីរបស់ខ្លួនដើម្បីគ្រប់គ្រងទ្រព្យសកម្មដែលមានបញ្ហា និងវាយតំលៃលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃសំវិធានធន និង ទុនបំរុង ។

គោលការណ៍ទី ១០ : ការកំណត់ហានិភ័យធំៗ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីដែលអាចឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងធ្វើការកំណត់ និងគ្រប់គ្រងការប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងសំពៀតឥណទាន ហើយភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវកំណត់កំរិតជាបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីរារាំងហានិភ័យធនាគារចំពោះសមាសភាគីតែមួយ ឬសមាសភាគី ច្រើនដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា ។

គោលការណ៍ទី ១១ : ហានិភ័យឥណទានទៅសម្ព័ន្ធញាតិ

ដើម្បីទប់ស្កាត់ផលលំបាកដែលកើតឡើងពីហានិភ័យឥណទានសម្ព័ន្ធញាតិ (ទាំងក្នុងតារាងតុល្យការ និង ក្រៅតារាងតុល្យការ) និងដើម្បីបង្ហាញពីទំនាស់ផលប្រយោជន៍ ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវកំណត់ជាស្រេចនូវការតម្រូវនានា ដែលធនាគារអាចមានហានិភ័យជាមួយក្រុមហ៊ុនសម្ព័ន្ធញាតិនិងឯកត្តជននីមួយៗទៅតាមករណីជាក់ស្តែង ។ ហានិភ័យទាំងនេះត្រូវបានត្រួតពិនិត្យយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ។ ដំណាក់កាលសមស្របត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីគ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ ហើយការលុបចោលឥណទានសម្ព័ន្ធញាតិ ត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមគោលការណ៍ និងដំណើរការជាស្តង់ដារ ។

គោលការណ៍ទី ១២ : ហានិភ័យប្រទេស និងហានិភ័យនៃការផ្ទេរ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារមានគោលនយោបាយនិងដំណើរការសមស្របសំរាប់កំណត់ វាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យប្រទេសនិងហានិភ័យនៃការផ្ទេរនៅក្នុងការផ្តល់កម្ចី និងសកម្មភាពវិនិយោគជាអន្តរជាតិរបស់ខ្លួន និងសំរាប់រក្សាភាពគ្រប់គ្រាន់នៃសំវិធានធននិងទុនបំរុងចំពោះហានិភ័យទាំងនោះ ។

គោលការណ៍ទី ១៣ : ហានិភ័យទីផ្សារ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីដែលអាចកំណត់ វាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យទីផ្សារអោយបានត្រឹមត្រូវ ។ ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវមានសិទ្ធិអំណាច

ក្នុងការកំណត់កំរិតជាក់លាក់ និង/ឬ តំរូវការដើមទុនជាក់លាក់ចំពោះហានិភ័យទីផ្សារប្រសិនបើអាចធ្វើបាន ។

គោលការណ៍ទី ១៤ : ហានិភ័យសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការថា ធនាគារមានយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ដែលពិចារណាអំពីប្រវត្តិហានិភ័យរបស់ស្ថាប័ន ហើយមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីកំណត់ វាយតំលៃ ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល និងដើម្បីគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលជាប្រចាំ ។ ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យតំរូវឱ្យធនាគារមានផែនការយថាហេតុសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហា សាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ។

គោលការណ៍ទី ១៥ : ហានិភ័យប្រតិបត្តិការ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការថា ធនាគារមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ដើម្បីកំណត់ ប៉ាន់ប្រមាណ ត្រួតពិនិត្យ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យប្រតិបត្តិការ ។ គោលនយោបាយនិងដំណើរការទាំងនោះត្រូវមានភាពសមស្របជាមួយនឹងទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញរបស់ធនាគារ ។

គោលការណ៍ទី ១៦ : ហានិភ័យអត្រាការប្រាក់

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការថា ធនាគារមានប្រព័ន្ធដ៏មានប្រសិទ្ធភាពរួចជាស្រេច ដើម្បីកំណត់ វាស់វែង ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យអត្រាការប្រាក់នៅក្នុងធនាគាររួមទាំងយុទ្ធសាស្ត្រ ដ៏ល្អដែលបានអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងបានអនុវត្តដោយគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ សមស្របទៅនឹង ទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញនៃហានិភ័យនេះ ។

គោលការណ៍ទី ១៧ : ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងនិងសវនកម្ម

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការថា ធនាគារមានប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងរួចជាស្រេចដែលសមស្របទៅនឹងទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញរបស់អាជីវកម្មធនាគារ ។ ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងគួររួមបញ្ចូលការចាត់ចែងច្បាស់លាស់សំរាប់ផ្ដល់សិទ្ធិអំណាចនិងការទទួលខុសត្រូវ ការបែងចែកមុខងារដែលទាក់ទងជាមួយការប្រតិបត្តិរបស់ធនាគារ ការផ្ដល់មូលនិធិ ការចុះបញ្ជីគណនេយ្យសំរាប់ទ្រព្យសកម្មនិងទ្រព្យអកម្ម ការផ្ទៀងផ្ទាត់ដំណើរការទាំងនេះការការពារទ្រព្យសកម្ម របស់ធនាគារ និងឯករាជ្យភាពនៃការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងមុខងារអនុវត្តតាម ដើម្បីសាកល្បងពីការអនុវត្តត្រឹមត្រូវទៅតាមប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យទាំងនោះ ក៏ដូចជាទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានជាធរមាន ។

គោលការណ៍ទី ១៨ : ការបំពានលើសេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវបានទទួលការបំពេញសេចក្ដីត្រូវការថា ធនាគារមានគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីគ្រប់គ្រាន់រួចជាស្រេចរាប់បញ្ចូលទាំងបញ្ញត្តិស្ដីពី "គោលការណ៍ស្គាល់អតិថិជន" ដែលជំរុញឱ្យមានក្រមសីលធម៌ និងស្តង់ដាវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ខាងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានសកម្មភាពឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងកាត់ធនាគារ ទោះជាចេតនា ឬអចេតនាក៏ដោយ ។

គោលការណ៍ទី ១៩ : វិធីត្រួតពិនិត្យ

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យធនាគារដ៏មានប្រសិទ្ធភាពតំរូវឱ្យភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ យល់ឱ្យច្បាស់នូវប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារនីមួយៗ ធនាគារជាក្រុម និងពីប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូលដោយផ្តោតលើសុវត្ថិភាពនិងភាពរឹងមាំ និង ស្ថិរភាពរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ។

គោលការណ៍ទី ២០ : បច្ចេកទេសត្រួតពិនិត្យ

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យធនាគារដ៏មានប្រសិទ្ធភាព តំរូវឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារនិងការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង និងត្រូវទាក់ទងជាប្រចាំជាមួយគណៈគ្រប់គ្រងធនាគារ ។

គោលការណ៍ទី ២១ : របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវមានមធ្យោបាយក្នុងការប្រមូលពិនិត្យឡើងវិញ និងវិភាគរបាយការណ៍ប្រុងប្រយ័ត្ន និងទិន្នន័យស្ថិតិពីធនាគារដោយឈរលើមូលដ្ឋានរួម និងដោយឡែក និងត្រូវមានមធ្យោបាយផ្ទៀងផ្ទាត់របាយការណ៍ទាំងនេះដោយឯករាជ្យតាមរយៈការចុះត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង ឬ ការប្រើប្រាស់អ្នកជំនាញពីខាងក្រៅ ។

គោលការណ៍ទី ២២ : គណនេយ្យកម្មនិងការបង្ហាញ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវទទួលការបំពេញសេចក្តីត្រូវការថា ធនាគារនីមួយៗបានរក្សាទុករបាយការណ៍គ្រប់គ្រាន់ដែលរៀបចំអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍គណនេយ្យ និងការអនុវត្តដែលទទួលស្គាល់ដោយអន្តរជាតិ និងបោះផ្សាយជាប្រចាំនូវព័ត៌មានដែលឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រាក់ចំណេញរបស់ខ្លួន ។

គោលការណ៍ទី ២៣ : សិទ្ធិអំណាចក្នុងការកែតំរូវរបស់ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ

ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យត្រូវមានឧបករណ៍សំរាប់ត្រួតពិនិត្យឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីចាត់វិធានការកែតំរូវឱ្យទាន់ពេលវេលា ។ ឧបករណ៍ទាំងនេះរួមមាន សិទ្ធិដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណធ្វើប្រតិបត្តិការធនាគារ ឬ សមត្ថភាពផ្តល់អនុសាសន៍អំពីការដកហូតយកអាជ្ញាប័ណ្ណមកវិញប្រសិនបើអាចធ្វើបាន ។

គោលការណ៍ទី ២៤ : ការត្រួតពិនិត្យប្រមូលផ្តុំ

ធាតុសំខាន់មួយនៃការត្រួតពិនិត្យធនាគារតំរូវឱ្យភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ ធ្វើការត្រួតពិនិត្យក្រុមធនាគារ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានប្រមូលផ្តុំ ធ្វើការតាមដានឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ហើយប្រសិនបើអាចធ្វើបានត្រូវអនុវត្តបទដ្ឋានប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះគ្រប់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ក្រុមធនាគារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការទូទាំងពិភពលោក ។

គោលការណ៍ទី ២៥ : ទំនាក់ទំនងរវាងភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យក្នុងស្រុក និងភ្នាក់ងារក្រៅស្រុក

ការត្រួតពិនិត្យប្រមូលផ្តុំឆ្លងប្រទេសតំរូវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានរវាងភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យក្នុងស្រុកនិងភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យផ្សេងៗទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យក្រៅស្រុក ។ ភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ

ធនាគារត្រូវតែតំរូវឱ្យធនាគារបរទេសដែលធ្វើប្រតិបត្តិការក្នុងស្រុក អនុវត្តន៏តាមស្តង់ដារដែលបានដាក់ឱ្យគ្រឹះស្ថានក្នុងស្រុកអនុវត្តន៏ ។

៧. ទាក់ទងនឹងវិធីសាស្រ្តត្រួតពិនិត្យផ្សេងៗ គោលការណ៏ស្នូលនឹងមានលក្ខណៈអព្យាក្រឹត្យប្រសិនបើគោលដៅកែប្រែនានាត្រូវបានសំរេច ។ គោលការណ៏នានាមិនត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីបំពេញនូវគ្រប់សេចក្តីត្រូវការ និងកាលៈទេសៈនៃគ្រប់ប្រព័ន្ធធនាគារនោះទេ ។ ប៉ុន្តែ កាលៈទេសៈប្រទេសជាក់លាក់គួរតែត្រូវបានពិចារណាឱ្យបានសមស្របជាងនេះនៅក្នុងការវាយតំលៃ និងការចរចារគ្នារវាងអ្នកវាយតំលៃ និងអជ្ញាធរ របស់ប្រទេស។

៨. អាជ្ញាធរជាតិនានាគួរតែយកគោលការណ៏ទាំងនេះទៅអនុវត្តក្នុងការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានធនាគារទាំងអស់ ដែលស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ខ្លួន [6] ។ ប្រទេសនិមួយៗជាពិសេសប្រទេសដែលមានទីផ្សារ និងស្ថាប័នដែលទំនើបអាចពង្រីកបន្ថែមគោលការណ៏ទាំងនេះដើម្បីសំរេចបាននូវការអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យដ៏ប្រសើរបំផុត ។

៩. ក៏រិតនៃការគោរពបានខ្ពស់តាមគោលការណ៏នានានឹងជម្រុញឱ្យមានស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុទាំងមូល ។ ប៉ុន្តែនេះមិនធានាដូច្នេះទេ ហើយក៏នឹងមិនអាចទប់ស្កាត់ការដួលរលំរបស់ធនាគារនិមួយៗដែរ ។ ការត្រួតពិនិត្យធនាគារមិនអាច (និងមិនគួរ) ផ្តល់ការធានាថាធនាគារនឹងមិនដួលរលំនោះទេ ។ នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ការដួលរលំគឺជាផ្នែកមួយនៃការទទួលយកហានិភ័យ ។

១០. គណៈកម្មាធិការបានរៀបចំរួចជាស្រេចក្នុងការជំរុញការងារនៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តនូវគោលការណ៏ទាំងនេះ ជាមួយនឹងស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។ គណៈកម្មាធិការបានអញ្ជើញស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយនានាឱ្យប្រើនូវគោលការណ៏ទាំងនេះជួយឱ្យប្រទេសនីមួយៗ អាចពង្រឹងនូវការរៀបចំការត្រួតពិនិត្យរបស់ពួកគេ ។ គណៈកម្មាធិការនឹងបន្តកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ជាមួយមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ និងធនាគារពិភពលោកក្នុងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តនូវបទដ្ឋានប្រុងប្រយ័ត្ន របស់គណៈកម្មាធិការ ។ គណៈកម្មាធិការក៏តាំងចិត្តផងដែរក្នុងការពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវទំនាក់ទំនងជាមួយ អ្នកត្រួតពិនិត្យមកពីបណ្តាប្រទេសមិននៅក្នុង G10 ។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យមានជាមុនសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យធនាគារដោយប្រសិទ្ធភាព

១១. ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចាំបាច់ផ្អែកលើធាតុ ឬលក្ខខណ្ឌខាងក្រៅមួយចំនួន ។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះ ទោះបីភាគច្រើនស្ថិតនៅក្រៅអំណាចគ្រប់គ្រងផ្ទាល់របស់អ្នកត្រួតពិនិត្យក៏ដោយ ក៏មានឥទ្ធិពលទៅលើប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យជាក់ស្តែងដែរ ។ នៅពេលដែលមានកង្វះខាតកើតមានឡើង អ្នកត្រួតពិនិត្យគួរឱ្យរដ្ឋាភិបាលដឹងអំពី

---

[6] *នៅក្នុងប្រទេសដែលគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារផ្តល់សេវាប្រាក់បញ្ញើ និងកំចីស្រដៀងគ្នានឹងសេវារបស់ធនាគារ គោលការណ៏មួយចំនួនធំដែលកំណត់នៅក្នុងឯកសារនេះក៏នឹងអាចយកមកប្រើប្រាស់ជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារដែរ ។ ប៉ុន្តែក៏មានការទទួលស្គាល់ផងដែរថា ប្រភេទមួយចំនួននៃគ្រឹះស្ថាននេះអាចទទួលរងការដាក់បញ្ញត្តិខុសពីធនាគារ ប្រសិនបើចំណែកប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានទាំងនោះមិនមានចំនួនធំនៅក្នុងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ ។*

កង្វះខាតទាំងនេះ និងលទ្ធផលអវិជ្ជមានដែលកើតមានឡើង និងដែលអាចនឹងកើតមានឡើងទៅលើកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យ ។ ជាផ្នែកមួយនៃជំនួញធម្មតា អ្នកត្រួតពិនិត្យគួរតែឆ្លើយតបក្នុងគោលដៅកាត់បន្ថយនូវឥទ្ធិពលនៃកង្វះខាតទាំងនេះទៅលើប្រសិទ្ធភាពនៃបទបញ្ញត្តិ និងការត្រួតពិនិត្យធនាគារ ។ ធាតុខាងក្រៅទាំងនេះរួមមាន :

- គោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលរឹងមាំ និងមាននិរន្តរភាព
- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈដែលជឿនលឿន
- គោលការណ៍ទីផ្សារដែលមានប្រសិទ្ធភាព និង
- យន្តការផ្តល់ការការពារប្រព័ន្ធក្នុងកំរិតសមស្របមួយ (ឬសំណាញ់សុវត្ថិភាពសាធារណៈ)

១២. គោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដ៏រឹងមាំគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុដែលមានស្ថិរភាព ។ រឿងនេះមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថភាពរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យធនាគារទេ ។ ប៉ុន្តែអ្នកត្រួតពិនិត្យចាំបាច់ត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ប្រសិនបើពួកគេយល់ថាគោលនយោបាយដែលអនុវត្តកំពុងតែធ្វើឱ្យសុវត្ថិភាព និងភាពរឹងមាំ នៃប្រព័ន្ធធនាគារចុះខ្សោយ ។

១៣. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈដែលជឿនលឿនមួយចាំបាច់ត្រូវមានធាតុទាំងឡាយដូចខាងក្រោមនេះ ដែលប្រសិនបើមិនត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យគ្រប់គ្រាន់ទេនោះនឹងអាចនាំទៅរកភាពទន់ខ្សោយនៃប្រព័ន្ធ និងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ឬក៏រារាំងនូវការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រព័ន្ធ និងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ ។

- ប្រព័ន្ធច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មដែលរួមមានច្បាប់សាជីវកម្ម ច្បាប់ក្ស័យធន ច្បាប់កិច្ចសន្យា ច្បាប់ការពារ អ្នកប្រើប្រាស់ និងច្បាប់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន ដែលត្រូវបានអនុវត្តឥតឈប់ឈរ និងផ្តល់នូវយន្តការដោះស្រាយជំលោះដ៏យុត្តិធម៌មួយ ។
- គោលការណ៍ និងច្បាប់គណនេយ្យដែលត្រូវបានគេកំណត់និយមន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងមានគ្រប់ស្ថានភាពនៃប្រតិបត្តិការ ព្រមទាំងមានការទទួលការយល់ស្របជាទូទៅពីអន្តរជាតិ ។
- ប្រព័ន្ធសវនកម្មឯករាជ្យសំរាប់ក្រុមហ៊ុនដែលមានទំហំធំ ដើម្បីធានាថាអ្នកប្រើប្រាស់នូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនានា ដែលរួមមានធនាគារផងដែរនោះ ទទួលបានការធានាដោយឯករាជ្យថាគណនីនានា អាចផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមហ៊ុនបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវនិងឥតលំអៀង ហើយគណនីទាំងនោះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍គណនេយ្យដែលបានបង្កើតឡើង និងសវនករ ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការងារនេះ ។
- ប្រព័ន្ធតុលាការដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងឯករាជ្យភាព ព្រមទាំងអ្នកអាជីពខាងគណនេយ្យ សវនកម្ម និងខាងច្បាប់ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ត្រឹមត្រូវ ។
- ច្បាប់គ្រប់គ្រងដែលមានការកំណត់យ៉ាងល្អ និងការត្រួតពិនិត្យគ្រប់គ្រាន់ ទៅលើទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារទាំងនោះ ។ និង
- ប្រព័ន្ធទូទាត់ និងផាត់ទាត់ដែលមានសុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាពសំរាប់ការទូទាត់នូវប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុនានាដែលហានិភ័យរបស់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានគ្រប់គ្រង ។

១៤. គោលការណ៍ទីផ្សារមានប្រសិទ្ធភាពពឹងផ្អែកមួយផ្នែកទៅលើ លំហូរព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដល់អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់គ្រឹះស្ថានដែលគ្រប់គ្រងបានល្អ និងការរៀបចំផែនការនានា ដើម្បីធានាថាការសំរេចចិត្តរបស់វិនិយោគិននានាមិនត្រូវបានធ្វើឡើងដោយគ្មានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ។ ក្នុងចំណោមបញ្ហាដែលត្រូវដោះស្រាយទាំងនេះរួមមាន អភិបាលកិច្ច និងដើម្បីធានាថា ព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយ អ្នកសុំខ្ចីប្រាក់ចំពោះអ្នកវិនិយោគនិងម្ចាស់បំណុលពិតជាត្រឹមត្រូវ មានខ្លឹមសារ មានតម្លាភាព និងទាន់ពេលវេលា ។ សញ្ញារបស់ទីផ្សារអាចមានការភ័ណ្ឌច្រលំ និងវិន័យទីផ្សារអាចចុះខ្សោយ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលចង់ដាក់ឥទ្ធិពល ឬ យកប្រៀបលើការសំរេចចិត្តខាងពាណិជ្ជកម្ម ជាពិសេសការសំរេចចិត្តចំពោះការផ្តល់ឥណទាន ដើម្បីសំរេចតាមគោលនយោបាយសាធារណៈរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងស្ថានភាពនេះវាមានសារសំខាន់ប្រសិនបើមានការធានាលើការផ្តល់ឥណទាន ហើយការធានាត្រូវបង្ហាញឱ្យដឹងជាសាធារណៈ ព្រមទាំងផែនការផ្សេងៗត្រូវធ្វើ ដើម្បីទូទាត់ឱ្យគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនៅពេលដែលឥណទានជាគោលនយោបាយត្រូវបានផ្អាកដំណើរការ ។

១៥. ជារួម ការសំរេចចិត្តទៅលើការការពារហានិភ័យជាប្រព័ន្ធក្នុងករិតសមស្របគឺជាបញ្ហាគោលនយោបាយ ដែលត្រូវលើកឡើងដោយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងធនាគារកណ្តាល) ជាពិសេសប្រសិនបើវាពាក់ព័ន្ធនឹងមូលនិធិសាធារណៈ ។ ជាធម្មតាអ្នកត្រួតពិនិត្យជាអ្នកដើរតួនាទីក្នុងករណីនេះ ព្រោះពួកគេមានការយល់ដឹងច្រើនលើស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ វាមានសារសំខាន់ក្នុងការបែងចែកនូវភាពខុសគ្នាឱ្យបានច្បាស់រវាងតួនាទីការពារជាប្រព័ន្ធ (ឬសំណាញ់សុវត្ថិភាព) និងការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំថ្ងៃលើគ្រឹះស្ថានមានសាធនភាពគ្រប់គ្រាន់ ។ ក្នុងការដោះស្រាយនូវហានិភ័យជាប្រព័ន្ធទាំងនេះ ចាំបាច់ត្រូវកំណត់នូវហានិភ័យដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ទំនុកចិត្តទៅលើប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និងហានិភ័យនៃការរីកដាលទៅដល់គ្រឹះស្ថានរឹងមាំដទៃទៀត និងមួយផ្នែកទៀត ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការកាត់បន្ថយនូវការយល់ច្រឡំនូវសញ្ញាទីផ្សារ និងវិន័យទីផ្សារមានករិតទាបបំផុត[៧] ។ ក្នុងប្រទេសជាច្រើន ក្របខ័ណ្ឌនៃការការពារហានិភ័យជាប្រព័ន្ធរាប់បញ្ចូលនូវប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងលើប្រាក់បញ្ញើ ។ ប្រសិនបើប្រព័ន្ធនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីដាក់ករិតលើហានិភ័យក្រោយពេលផ្តល់ឥណទាន (Moral Hazard) វាអាចចូលរួមចំណែកបង្កើនទំនុកចិត្តសាធារណៈទៅលើប្រព័ន្ធនេះ ហើយជាលទ្ធផលអាច ដាក់ករិតដល់ការរាលដាលដែលកើតមានឡើងនៅពេលធនាគារកើតមានចលាចល ។

---

[7] *មើល BCBS សេចក្តីណែនាំពីការត្រួតពិនិត្យ ស្តីពីការចាត់វិធានការចំពោះធនាគារខ្សោយ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០២*

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦
ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក

១. សេចក្ដីផ្ដើម

នៅក្នុងកំឡុងទស្សវត្សន៍ឆ្នាំ ១៩៦០ ធនាគារអាមេរិកបានចេញសេវាឆាប់រហ័សមួយដល់អតិថិជនរបស់ពួកគេ ដោយការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិអេធីអ៊ឹម (ATM: Automatic Teller Machine) ។ នៅពេលនោះ គ្មានអតិថិជនណាម្នាក់ចង់ប្រើប្រាស់សេវានោះទេ ពីព្រោះម៉ាស៊ីនគ្មានភាពកក់ក្ដៅ និងគ្មានភាពស្និទ្ធស្នាលដូចបេឡាករឡើយ ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បច្ចុប្បន្ននេះស្ទើរតែគ្រប់គ្នាប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹម ដើម្បីដកសាច់ប្រាក់ ដាក់សាច់ប្រាក់ ឬផ្ទេរប្រាក់ ។ មានផលិតផល និងសេវាធនាគារជាច្រើនដែលកំពុងតែប្រែក្លាយទៅជាមានភាពងាយស្រួលប្រើប្រាស់ដល់មនុស្សដែលពុំសូវមានពេលគ្រប់គ្រាន់ទៅធនាគារ ដោយតំរង់ជួរជាបន្ទាត់រង់ចាំជួបបេឡា ។

ប្រតិបត្តិការធនាគារចល័ត អនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់គណនីពិនិត្យមើលសមតុល្យ ផ្ទេរប្រាក់ ស្ដាប់ប្រតិបត្តិការចាស់ និងធ្វើប្រតិបត្តិការធនាគារផ្សេងទៀត ។ អតិថិជនរបស់ធនាគារអាចធ្វើប្រតិបត្តិការទាំងនេះបន្ទាប់ពីធនាគារបិទ និងក្នុងពេលចុងសប្ដាហ៍ ។ ប្រតិបត្តិការធនាគារតាម Online ផ្ដល់ដល់អតិថិជននូវសេវាដូចសេវាប្រតិបត្តិការធនាគារចល័តដែរ ដោយប្រើប្រាស់កម្មវិធីសំរាប់អ៊ីនធឺណែត (Internet Browser) ។ ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក ឬ អី-បែងឃីញ ដំណើរការទៅបានដោយមិនចាំបាច់មានសាច់ប្រាក់ ឬមូលប្បទានប័ត្រឡើយ[១] ។

ដូច្នេះប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក គឺជាការផ្ដល់សេវា និងផលិតផលធនាគារដល់អតិថិជនតាមរយៈមធ្យោបាយ ឬឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក ។

២. ការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក

ថ្មីៗនេះគ្រឹះស្ថានធនាគារជាច្រើនមានគេហទំព័រផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ដែលប្រើសំរាប់ផ្ដល់ព័ត៌មានអំពីធនាគារ និងផលិតផលរបស់ពួកគេ ។ គេហទំព័ររបស់ពួកគេ ភាគច្រើនគឺប្រមូលផ្ដុំនូវព័ត៌មានផលិតផល និងសុន្ទរកថាទាក់ទងទៅនឹងសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ពួកគេ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ថ្មីៗនេះធនាគារទាំងតូចទាំងធំ នៅប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនមានបទពិសោធន៍អំពីការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែត ជាមធ្យោបាយផ្គត់ផ្គង់សេវាធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក ។

មានទម្រង់នៃសេវាធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិកជាច្រើន ដែលផ្គត់ផ្គង់ដោយធនាគារពាណិជ្ជដើម្បីសម្រួលដល់សេវាធនាគាររបស់ពួកគេ មានដូចជាម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹម (ATM) ប្រតិបត្តិការធនាគារចល័ត (Mobile Banking) ប្រតិបត្តិការធនាគារតាមអ៊ីនធឺណែត (Internet Banking) ម៉ាស៊ីនឆូតកាត (POS: Point of Sale) ជាដើម ។

---

[1] *Barbara and Christopher A. Warnasch, Fluently English, The Evolution of electronic banking*

ក. ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹម (Automatic Teller Machine)

ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីបំរើឱ្យមុខងារសំខាន់ៗរបស់ធនាគារ ។ វាដំណើរការទៅបានដោយសារប័ណ្ណប្លាស្ទិកដែលមានលក្ខណៈពិសេសរបស់វា[២] ។ ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមអនុញ្ញាតឱ្យអតិថិជន ឬម្ចាស់ប័ណ្ណដកសាច់ប្រាក់ ដាក់សាច់ប្រាក់ ផ្ទេរប្រាក់ មើលសមតុល្យបាន ២៤ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ និង ៧ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ ។ ដើម្បីប្រើប្រាស់សេវានេះជាដំបូង ម្ចាស់ប័ណ្ណត្រូវបញ្ចូលប័ណ្ណអេធីអ៊ឹម និងវាយបញ្ចូលលេខអត្តសញ្ញាណផ្ទាល់ខ្លួន (PIN) ។ ជំហ៊ានបន្ទាប់ ម្ចាស់ប័ណ្ណត្រូវ ជ្រើសរើសសេវាណាមួយដែលត្រូវប្រើ ។ ជំហ៊ានចុងក្រោយ ពេលដែលប្រតិបត្តិការចប់ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមនឹងបញ្ចេញប័ណ្ណអេធីអ៊ឹមរបស់អ្នកមកក្រៅវិញ បន្ទាប់មកម្ចាស់ប័ណ្ណត្រូវដកប័ណ្ណនោះវិញភ្លាម ។ ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមអាចផ្តល់ព័ត៌មានអំពីគណនីអតិថិជន និង អាចទទួលឃ្លាបញ្ជោផ្សេងៗអំពីអតិថិជនផងដែរ ។

នៅឆ្នាំ ២០០៧ មានម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមសរុបចំនួន ១៧៧ម៉ាស៊ីន ត្រូវបានតម្លើងនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ដោយធនាគារពាណិជ្ជចំនួន ១០ ។ ភាគច្រើននៃម៉ាស៊ីនទាំងនោះត្រូវបានតម្លើងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ទីរួមខេត្ត និងទីប្រជុំជន ។ បើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំ ២០០៦ ចំនួនម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹមទាំងនេះបានកើនឡើងដល់ទៅ ១០៥% ។

ខ. ម៉ាស៊ីនឆូតកាត (Point of Sale terminal)

ម៉ាស៊ីនឆូតកាត POS គឺជាទម្រង់មួយនៃប្រតិបត្តិការអេឡិចត្រូនិក ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទូទាត់ពេលទិញទំនិញដោយប្រើប្រាស់ប័ណ្ណឥណពន្ធ (អាចជាប័ណ្ណអេធីអ៊ឹម) ឬប័ណ្ណឥណទាន ។ ដំណើរការនៃការទូទាត់ទាំងនេះគឺផ្ទេរប្រាក់ភ្លាមៗពីគណនីរបស់អ្នកទិញ ទៅគណនីរបស់អ្នកលក់ (ឬម្ចាស់ហាង) ។

ម៉ាស៊ីនឆូតកាតកំពុងកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងសកលលោកនេះ ។ នៅប្រទេសកម្ពុជានាកំឡុងឆ្នាំ ២០០៦ និង ២០០៧ ចំនួនម៉ាស៊ីនឆូតកាតទាំងនោះបានកើនឡើងរហូតដល់ចំនួន ១.៦៦៧ ម៉ាស៊ីន ដោយធនាគារពាណិជ្ជចំនួន ៦ ។ ភាគច្រើននៃទីតាំងម៉ាស៊ីនឆូតកាតទាំងនេះត្រូវបានតម្លើងនៅតាមផ្សារទំនើប ភោជនីយដ្ឋាន សណ្ឋាគារ និងស្ថានីយ៍ចាក់ប្រេង ។

គ. ប្រតិបត្តិការធនាគារចល័ត (Mobile Banking)

ប្រតិបត្តិការធនាគារចល័តគឺជាប្រភេទសេវាមួយប្រើសំរាប់មើលសមតុល្យគណនី ធ្វើប្រតិបត្តិការធនាគារ និងការទូទាត់ជាដើម តាមរយៈឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកចល័តមួយ ដូចជាទូរស័ព្ទចល័តជាដើម ។ ភាគច្រើននៃប្រតិបត្តិការធនាគារចល័តបច្ចុប្បន្នធ្វើឡើងតាមរយៈការផ្ញើសារខ្លីៗ (SMS) ឬអ៊ិនធឺណែតចល័ត ប៉ុន្តែក៏អាចប្រើប្រាស់កម្មវិធីពិសេសណាមួយដែលបានទាញយក (Download) និងបញ្ចូលក្នុងឧបករណ៍ចល័តនោះបានដែរ[៣] ។ បច្ចុប្បន្នទោះបីជាក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទចល័តកំពុងតែកើនឡើង និងប្រជែងគ្នានៅក្នុងទីផ្សារកម្ពុជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ពុំទាន់មានធនាគារ និងក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកទាំងនោះណាមួយ សហការគ្នាផ្តល់សេវាបែបនេះនៅឡើយទេ ។

---

[2] *e-banking, http://www.worlddjute.com/ebank.html, retrieved on March 03, 2008*
[3] *Mobile Banking, http://en.wikipedia.org/wiki/Mobile_banking.thml, retrieved on 4/02/08*

ឃ. ប្រតិបត្តិការធនាគារអនឡាញ (Online Banking)

ប្រតិបត្តិការធនាគារអនឡាញ ផ្តល់ដល់អតិថិជននូវសេវាធនាគារដូចគ្នាទៅនឹងទំរង់នៃប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិកផ្សេងទៀតដែរ ។ ប្រតិបត្តិការធនាគារតាមអ៊ិនធឺណែត ប្រើប្រាស់កម្មវិធីសំរាប់អ៊ិនធឺណែត (Web browser) ដែលមានសុវត្ថិភាពខ្ពស់ រួមមានកម្មវិធី Netscape Navigator ឬ Internet Explorer ។ កម្មវិធីសំរាប់អ៊ីនធឺណែតទាំងនេះអនុញ្ញាតឱ្យអតិថិជនរបស់ធនាគារចូលទៅដល់ព័ត៌មានស្តីពីគណនីរបស់ពួកគេ តាមរយៈគេហទំព័រនៃធនាគាររបស់ពួកគេ ពីគ្រប់ទីកន្លែង និងគ្រប់ពេលវេលា ។ សេវាខាងក្រោមនេះភាគច្រើនមាននៅក្នុងប្រតិបត្តិការតាមអ៊ីនធឺណែត រួមមានការពិនិត្យមើលសមតុល្យ មើលប្រតិបត្តិការចាស់ៗ ផ្ទេរប្រាក់រវាងគណនីដែលបានភ្ជាប់ និងស្នើរសុំរបាយការណ៍គណនីជាដើម ។

ធនាគារភាគច្រើននៅប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើតគេហទំព័រផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីផលិតផល និងសេវាធនាគាររបស់ពួកគេ ។ លើសពីនេះទៅទៀតមានតែធនាគារក្នុងស្រុក អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ មួយទេដែលបានផ្តល់សេវាធនាគារតាមអ៊ីនធឺណែតតាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ មក ។

៣. អ៊ីនធឺណែត និងសុវត្ថិភាពទិន្នន័យ

កង្វល់ដែលបានកើតឡើងចំពោះធនាគារ ដែលបានផ្តល់ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក គឺសន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាពទិន្នន័យនៅលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណែតទាំងមូល ។ ជាការពិត វាគួរតែត្រូវបានលើកមកជជែកគ្នា ចំពោះប្រតិបត្តិការធនាគារអនឡាញ អំពីការរីកចំរើនដោយសន្ទឹមៗ ។ តើមកពីហេតុអ្វី? ចំលើយព្រោះមកពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះបានទទឹងរង់ចាំដំណោះស្រាយ ដូចជាសុវត្ថិភាពព័ត៌មានត្រូវបានលើកឡើងនិងបកស្រាយយ៉ាងច្បាស់ និងចំណាយថ្លៃដើមទាបក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធទាំងមូល[៤] ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី មានធនាគារពាណិជ្ជភាគច្រើននៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បានផ្តល់ផលិតផល និង សេវាប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក រួមមានម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹម ម៉ាស៊ីនឆូតកាត និងការផ្ទេរប្រាក់ដោយប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកផ្សេងទៀត ។

ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក អតិថិជនទាំងអស់មិនត្រូវចែកចាយព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន ដូចជាលេខ PIN ឬលេខសម្ងាត់ទៅដល់អ្នកណាម្នាក់ឡើយ រួមទាំងបុគ្គលិករបស់ធនាគារផង ។

៤. សរុបសេចក្តី

ប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិកត្រូវបានណែនាំឱ្យប្រើប្រាស់តាំងពីទសវត្សន៍ឆ្នាំ ១៩៦០ ដោយធនាគារនៅសហរដ្ឋអាមេរិក ។ ម៉ាស៊ីនអេធីអ៊ឹម ម៉ាស៊ីនឆូតកាត ប្រតិបត្តិការធនាគារចល័ត ប្រតិបត្តិការធនាគារតាមអ៊ិនធឺណែត

---

[4] *Brain Nixon and Mary Dixon (2000),* *SAMS Teach Yourself Today e-banking*

ទាំងនេះគឺជាឧទាហរណ៏នៃផលិតផល និងសេវាប្រតិបត្តិការធនាគារដោយអេឡិចត្រូនិក ។ បញ្ហាសុវត្ថិភាពទិន្ន័យក៏នៅតែជាការបារម្ភចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងអតិថិជនដែលប្រើប្រាស់សេវាអេឡិចត្រូនិកទាំងនោះ។ ខណៈដែលប្រតិបត្តិការអេឡិចត្រូនិកអាចផ្តល់អត្ថប្រយោជន៏ជាច្រើនដល់អតិថិជន និងឱកាសអាជីវកម្មថ្មីៗសំរាប់ធនាគារ[5] វាក៏ជាឧបសគ្គថ្មីៗសំរាប់ធនាគារខ្លួនឯង និង អាជ្ញាធររៀបចំបទបញ្ញត្តិធនាគារផងដែរ ។

[5] *IMF Policy Discussion Paper on Issues in Electronic Banking by Andrea Scheachter, March 2002*